

فرا تحلیل پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری

حسین اعتمادی*، سحر سپاسی**، وحید احمدیان***

چکیده

از زمان انتشار استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، عواقب اقتصادی و اثر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری، موضوع بحث‌برانگیز محافل حرفه‌ای و دانشگاهی بوده است و تحلیل‌های متفاوتی از آن ارائه شده است. به منظور پاسخ به تناقضات و ناسازگاری‌ها در تحلیل‌ها و نتایج پژوهش‌های تجربی، در این مقاله، یک فرا تحلیل از مطالعات تجربی در خصوص اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری انجام گرفته است. بر مبنای بکارگیری این روش روی ۵۳ مطالعه با نمونه‌ای مشتمل بر ۷۲۲۶۶ شرکت - سال در دوره زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷، ۹۴ تحلیل در میان کشورهای مختلف صورت گرفت. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که به جز حالت پذیرش داوطلبانه، ارتباط ارزشی ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کاهش داشته است اما اندازه این کاهش، به شرایط قانونی و تجاری حاکم بر کشورها بستگی دارد. همچنین، ارتباط ارزشی سود حسابداری، بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در مجموع با افزایش همراه بوده است، اما بررسی‌های بیشتر حاکی از آن است مربوط بودن سود، بسته به شرایط قانونی و تجاری حاکم بر کشورها، می‌تواند واکنش‌های متفاوتی نسبت به پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: پیامدهای اقتصادی، ارتباط ارزشی، شرایط تجاری و سیاسی، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، فرا تحلیل

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۵/۱۵

* دانشیار حسابداری، دانشگاه تربیت مدرس

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۱/۳۰

** استادیار حسابداری، دانشگاه تربیت مدرس

*** دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه تربیت مدرس

نویسنده مسئول: حسین اعتمادی Etemadiah@modares.ac.ir

مقدمه

برای تصمیم‌گیری آگاهانه، کسب اطلاعات مربوط از الزامات یک فرآیند تصمیم‌گیری است، بگونه‌ای که بدون در اختیار داشتن اطلاعات مربوط، به موقع و متناسب با تصمیم، امکان تصمیم‌گیری درست وجود ندارد. نوع تصمیم‌گیری و نیازهای آن، تعیین‌کننده میزان کیفیت اطلاعات است. ارزش هر اطلاعاتی به کیفیت آن وابسته بوده، به طوری‌که میزان سودمندی اطلاعات، کیفیت آن را تعریف می‌کند. یکی از مهم‌ترین الزامات تهیه و ارائه اطلاعات مالی با کیفیت مطلوب، تدوین استانداردهای حسابداری و رعایت آنها در عمل است. اجرای استانداردهای حسابداری خاص، دارای پیامدهای اقتصادی است (زف، ۱۹۷۸) و رفتار تصمیم‌گیری تهیه‌کنندگان و استفاده‌کنندگان چنین گزارش‌هایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و بر توزیع درآمد و ثروت در بین گروه‌های اجتماعی مؤثر است (براون، ۲۰۰۹).

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، که قبلاً کمیته استانداردهای بین‌المللی حسابداری نام داشت، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را تدوین می‌کند. هدف اصلی هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، «تدوین مجموعه خاصی از استانداردهای حسابداری جهانی با کیفیت، قابل فهم و لازم‌الاجرا به نفع عموم است که به اطلاعات با کیفیت، شفاف و قابل مقایسه در صورت‌های مالی و سایر گزارش‌های مالی منجر شود تا بتواند به مشارکت‌کنندگان در بازارهای سرمایه و سایر استفاده‌کنندگان کمک کند تا تصمیم‌های اقتصادی را اتخاذ کنند» (اپستین و میرزا، ۲۰۰۹). علاوه بر هدف افزایش کیفیت و قابلیت مقایسه گزارشگری مالی، پیامدهای اقتصادی مثبت فراوانی برای این استانداردها متصور است و از جمله می‌تواند ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری را تحت تأثیر قرار دهد (احمد و همکاران، ۲۰۱۳). ارتباط ارزشی، به معنی وجود رابطه معنادار آماری میان اطلاعات حسابداری و ارزش بازار حقوق مالکان می‌باشد (بیور، ۲۰۰۲).

از سال ۲۰۰۵ که بیشتر کشورها استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را پذیرفته و به کار گرفته‌اند، هزینه/منفعت بکارگیری این استانداردها، به طور مفصل در محافل حرفه‌ای و دانشگاهی بحث شده است. طرفداران استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در راستای متقاعد نمودن بیش از ۱۲۰ کشور در جهان در بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، معتقدند که در تدوین و پذیرش مجموعه کاملی از

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری به منظور استفاده از این استانداردها در عمل، به موفقیت چشمگیری دست یافته‌اند. مزایای بحث شده، شامل کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، ارائه اطلاعات مربوطتر، افزایش کارایی بازار سرمایه و شفافیت و ثبات بیشتر حاصل از بکارگیری این استانداردها است (احمد و همکاران، ۲۰۱۳). مواردی از مخالفت‌ها با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر سر این موضوع است که در گسترش جهانی‌سازی بازارها و خط‌مشی‌های حسابداری، به تفاوت‌های نهادی، قانونی و فرهنگی بین ملت‌ها کمتر توجه می‌شود؛ برای پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در یک کشور، باید دلایل اقتصادی و سیاسی آن وجود داشته باشد. وجود تفاوت در رویه‌های گزارشگری مالی و کیفیت گزارشگری مالی کشورهای مختلف اجتناب‌ناپذیر است، چه استانداردهای بین‌المللی وجود داشته باشند و چه این استانداردها وجود نداشته باشند. مخالفان استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر این باورند که تفاوت‌های ذاتی بسیاری در بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بین کشورهای مختلف رخ خواهد داد.

بال (۲۰۰۶) اعتقاد دارد که جوانب مثبت و منفی بحث شده در خصوص پیامدهای پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تا حدود زیادی تخمینی هستند، این دیدگاه وی توسط یافته‌های تجربی متناقضی که در محیط‌های مختلف به دست آمده است، پشتیبانی می‌شود. در ایران، سازمان حسابرسی بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را پذیرفته است و این استانداردها از سال ۱۳۹۵ به تدریج توسط شرکت‌های ایرانی به کار گرفته خواهد شد. این در حالی است که واقعا چشم‌انداز روشنی از بکارگیری این استانداردها وجود ندارد و تنها راه، تحلیل کارشناسی و یا مراجعه به تجارب کشورهای دیگر است. به نظر می‌رسد قاعده استاندارد در مورد چگونگی تعمیم بررسی‌های روایتی وجود نداشته باشد (روزنتال، ۱۹۹۱)؛ از این روی، پژوهش حاضر به دنبال کسب شواهد در مورد پیامدهای واقعی پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر اساس تجربه کشورهایی است که قبلا این استانداردها را پذیرفته‌اند. برای این منظور، در این مقاله، الگویی برای بررسی کمی از طریق نتایج یک نمونه مشتمل بر مطالعات تجربی قبلی در کشورهای منتخب در خصوص اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

ترسیم شده است که به نظر می‌رسد تجارب مفیدی را از کشورهای بکارگیرنده در اختیار خواهد گذاشت. رویکرد بکار گرفته شده در این پژوهش، مکمل بررسی‌های تحلیلی در مورد پیامدهای پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از طریق درک بهتر مجموعه‌ای از تجارب به دست آمده از شواهد تجربی قبلی است. همچنین در این پژوهش، در مورد یافته‌های متناقض در محیط‌های مختلف بحث خواهد شد و عواملی که موجب به وجود آمدن اثرات مختلف در محیط‌های گوناگون شده است مورد واکاوی قرار خواهد گرفت که به نوبه خود موجب انتقال تجارب می‌شود و از آنجا که تکیه اصلی روش پژوهش، بر جمع‌آوری طرح ویژه و نتایج مطالعات قبلی است؛ بنابراین می‌تواند سهم بالایی در توسعه نظری جهت مطالعات تجربی آینده فراهم کند.

در ادامه مقاله، ابتدا بر اساس مبانی نظری و پیشینه تجربی، فرضیه‌های پژوهش استنتاج می‌شود، بعد از آن روش‌شناسی پژوهش، شامل شیوه اجرای طرح پژوهش، نمونه، جمع‌آوری داده‌ها و نحوه آزمون فرضیات بحث می‌شود و در نهایت، نتایج آماری آزمون فرضیات ارائه شده و بر مبنای بحث و نتیجه‌گیری یافته‌ها، پیشنهادهای پژوهش ارائه خواهد شد.

مبانی نظری

یکی از معیارهای اصلی برای ارزیابی سودمندی اطلاعات حسابداری، ویژگی ارتباط ارزشی، یا توانایی آنها در زمینه انعکاس ارزش شرکت است (فونگ، ۲۰۱۰). ارتباط ارزشی، به معنی وجود رابطه معنادار آماری میان اطلاعات حسابداری و ارزش بازار حقوق مالکانه می‌باشد (بیور، ۲۰۰۲). نظریه ارزش‌گذاری سود باقی‌مانده موجب طرح این ایده شد که ارزش شرکت را می‌توان با استفاده از ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و ارزش فعلی سودهای باقی‌مانده تنزیل یافته و یا عایدی‌های غیرمنتظره تعیین کرد. این نظریه، مبنایی را برای بررسی ارتباط ارزشی متغیرهای ارزش دفتری، سودهای گزارش شده و سود باقی‌مانده ارائه می‌کند. اما تا اواسط دهه ۱۹۹۰ مدل ارزش‌گذاری سود باقی‌مانده توانست توجه کافی به خود جلب کند و یا اینکه کاربردهای تجربی بسیاری کمی ارائه کرد. همیشه از اولسون (۱۹۹۵) برای احیای دوباره نظریه ارزش‌گذاری سود باقی‌مانده با کمک پژوهش‌های تجربی‌اش قدردانی می‌شود. این نظریه به عنوان مبنایی برای آزمون تأثیر متغیرهای بنیادی حسابداری بر ارزش سهام به کار

می‌رود. مطالعات زیادی از آن زمان بر روی ارتباط ارزشی سود و ارزش دفتری (اونالی و همکاران، ۲۰۱۷؛ هواس، ۲۰۰۵) و سود باقی‌مانده (گارسیا و همکاران، ۲۰۱۷؛ بانرنی و مایرینگ، ۲۰۰۶) انجام گرفته است. شواهد حاکی از آن است که سود حسابداری و ارزش دفتری کارکردهای ارزش‌گذاری برای بازار سرمایه دارند.

اندازه ارتباط ارزشی متغیرهای بنیادی حسابداری، می‌تواند تا حد زیادی ناشی از محیط بررسی این ویژگی باشد. تفاوت در محیط اقتصاد کلان، ویژگی‌های صنعت، الزامات گزارشگری و رویه‌های حسابداری شرکت‌ها، بر اندازه ارتباط ارزشی متغیرهای حسابداری در محیط‌های گوناگون، تأثیرگذار است (البکری و همکاران، ۲۰۱۷؛ افکار و همکاران، ۲۰۱۶؛ تسوی، ۲۰۱۳؛ بریمبل و هودگاسن، ۲۰۰۷؛ فرایدی و همکاران، ۲۰۰۶؛ الشامی و کاید، ۲۰۰۵؛ بالاس و هواس، ۲۰۰۵؛ آرس و مورا، ۲۰۰۲؛ گراهام و کینگ، ۲۰۰۰؛ کینگ و لانگلی، ۱۹۹۸؛ هسو، ۱۹۹۶). به خصوص زمانی که مبانی تهیه و ارائه اطلاعات تغییر می‌یابد، چنین ادبیاتی، به دلیل تأثیری که می‌تواند بر محتوای اطلاعاتی متغیرها داشته باشد، یک بینش جدید در خصوص ارتباط بین اطلاعات حسابداری و قیمت سهام ارائه می‌کند (بارث و همکاران، ۲۰۰۱). پژوهش‌هایی که به بررسی روند ارتباط ارزشی در طول زمان پرداخته‌اند، شواهد موجود در خصوص افزایش ارتباط ارزشی در طول زمان را به حساب بهبود کیفیت استانداردهای حسابداری و الزامات گزارشگری مالی طی سال‌های مورد بررسی گذاشته‌اند. در این میان، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، مجموعه استانداردهایی با کیفیت بالا تلقی می‌شوند که پذیرش آنها، به عنوان مبنایی برای افزایش کیفیت صورت‌های مالی در نظر گرفته می‌شود (زوما، ۲۰۱۶). به همین دلیل است که در سال‌های اخیر، محققان بازار سرمایه، تقویت ویژگی ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری را در درجه اول به سودمندی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در تصمیمات سرمایه‌گذاری نسبت داده‌اند. هیئت تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری نیز سودمندی بیشتر این استانداردها در تصمیمات سرمایه‌گذاران را تأیید کرده و دلیل تأکید بر ارزش منصفانه در این استانداردها را نیز همین موضوع عنوان کرده است (مالا و چاند، ۲۰۱۲). اگر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی منجر به اندازه‌گیری و ارائه اطلاعات سودمندتر شده باشد، انتظار می‌رود این اطلاعات، ارتباط ارزشی بیشتری نسبت به

اطلاعات حسابداری تهیه شده بر اساس استانداردهای ملی فراهم کنند. به لحاظ تجربی، بخش مهمی از ادبیات مرتبط با اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، مربوط به پژوهش‌هایی است که به بررسی تأثیر پذیرش این استانداردها بر جنبه‌ای مختلف کیفیت گزارشگری مالی پرداخته‌اند. نتایج به طور کلی حاکی از آن است که انتقال از سیستم قاعده‌محور سنتی به استانداردهای اصول‌محور بین‌المللی، هر دو ویژگی مربوط بودن و بیان صادقانه اطلاعات را افزایش داده است. به طور خاص، پذیرش استانداردها منجر به بهبود کلی در کیفیت گزارشگری مالی (داسیلوا و نردی، ۲۰۱۷؛ بریس، ۲۰۱۵)، کاهش مدیریت سود (جوزف و همکاران، ۲۰۱۷، اعتمادی و همکاران، ۱۳۹۶)، کاهش هزینه سرمایه (پرساکیس و همکاران، ۲۰۱۷) کاهش ریسک بازار (پاپادامو و زینیویکو، ۲۰۱۲)، افزایش دقت پیش‌بینی سود (آندره و همکاران، ۲۰۱۶؛ پتایانلو، ۲۰۱۵) و افزایش ویژگی به موقع بودن سود (گاریسا، ۲۰۱۷) شده است.

برای آزمون اثر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری، مطالعات تجربی مختلف، با بکارگیری مدل‌های قیمت و بازده در قلمرو مکانی و زمانی مختلف انجام شده‌اند که به نتایج مختلفی منجر شده است. برای مثال، پژوهش‌های صورت گرفته در خصوص بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به عنوان مبنایی برای گزارشگری مالی به جای اصول پذیرفته شده حسابداری آلمانی، شواهدی مبتنی بر کاهش ارتباط ارزشی، افزایش ارتباط ارزشی و عدم تغییر در ارتباط ارزشی ارائه کرده‌اند (بارتوف و همکاران، ۲۰۰۵؛ هونگ و سوبرامانیام، ۲۰۰۷؛ جرماکوویز، ۲۰۰۷) که چنین یافته‌هایی، چشم‌انداز روشنی را از پیامدهای پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ارائه نمی‌کند. بررسی نتایج پژوهش‌های قبلی نشان می‌دهد، نتایج در مورد اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری، اغلب متناقض و بحث‌برانگیز است (احمد و همکاران، ۲۰۱۳) و تدوین یک تئوری برای توضیح جوانب مثبت و منفی استانداردسازی قواعد حسابداری را مشکل می‌کند (بال، ۲۰۰۶). پژوهش‌های انجام شده، نه تنها در سطح بین کشورها، بلکه در داخل هر کدام از کشورها نیز نتایج متناقضی را گزارش کرده‌اند. دلیل این امر، محیط‌های مختلف تجاری است که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری

مالی در آنجا پیاده‌سازی شده است (دایانداران، ۲۰۱۶).

فرآیند تدوین استاندارد، امری سیاسی است که تحت تأثیر لابی سیاسی، فرهنگ حاکم بر محیط و عوامل بنیادی مربوط به هر کشور قرار می‌گیرد. به خصوص، زمانی که موفقیت این فرآیند، به اعتماد جامعه بستگی داشته باشد، این مسائل سیاسی است که به جای مسائل فنی اهمیت می‌یابند. پژوهش‌های قبلی، مجموعه‌ای از عوامل را در بروز اثرات پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی دخیل دانسته‌اند. از جمله اعتقاد بر این است که نوع منشأ حقوقی حاکم بر کشورها، بر پیاده‌سازی استانداردهای حسابداری تأثیر دارد.

کشورهای دارای منشأ حقوقی کامن‌لا، قوانین قوی‌تر و اجرایی‌تری در مقابل کشورهای دارای حقوق نوشته دارند. این ویژگی زیربنایی موجب به وجود آمدن تفاوت‌هایی در ساختار اقتصادی و تجاری کشورها شده است که به نوبه خود، بر حسابداری نیز تأثیر گذار بوده است. سطح توسعه اقتصادی در کشورهای کامن‌لا بالاتر بوده و میزان حمایت از سرمایه‌گذار در این کشورها بیشتر است. همچنین، استانداردهای حسابداری در کشورهای کامن‌لا شفاف‌تر است و به دلیل سطح بالای حمایت از سرمایه‌گذاران و بازارهای مالی توسعه یافته، استانداردهای حسابداری بهنگام‌تری دارند. اساساً رویکرد هیئت تدوین استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نیز، حرکت به سمت استانداردهای حسابداری در چنین کشورهایی است. به هر حال، اندازه تفاوت بین استانداردهای حسابداری ملی استانداردهای بین‌المللی حسابداری، بر پیاده‌سازی و اجرای موفقیت‌آمیز استانداردهای حسابداری بین‌المللی تأثیر به‌سزایی خواهد داشت (احمد و همکاران، ۲۰۱۳).

ضمانت اجرایی قوانین در کشورها نیز می‌تواند بر حسابداری و فرآیند استاندارد‌گذاری تأثیر گذار باشد. ضمانت اجرایی قوانین، با عواملی نظیر کارایی کلی نظام حقوقی، پیوستگی قواعد حقوقی، ریسک مصادره دارایی‌ها، نقض قراردادها توسط دولت و فساد دولتی اندازه‌گیری می‌شود. علی و هوانگ (۲۰۰۰) به این نتیجه رسیدند که در کشورهای بازارمحور، که از زیربنای آمریکایی - انگلیسی دارند، ارقام حسابداری، اطلاعات مربوط تری نسبت به قیمت سهام ایجاد می‌کنند. هوانگ (۲۰۰۰) به این نتیجه رسید که ارقام حسابداری تعهدی در کشورهای دارای نظام حقوقی کامن‌لا، کشورهای دارای بازارهای

سرمایه توسعه یافته و محیط‌های دارای حفاظت بالا از سرمایه‌گذاران، مربوط‌تر هستند. فرانسیس (۲۰۰۱) به این نتیجه رسید، هر جا قوانین حفاظت از سرمایه‌گذاران قوی‌تر بوده و بازارهای مالی پیشرفته‌تر باشد، حسابداری در آنجا شفاف‌تر و به روزتر و تقاضا برای آن بیشتر است. بال (۲۰۰۶) به این نتیجه رسید که حسابداری ارزش منصفانه برآمده از بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌تواند به اطلاعات مفیدتری در بازارهای توسعه یافته منجر شود اما تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای بین ارزش دفتری و ارزش بازار برای شرکت‌های فعال در بازارهای ناکارا وجود دارد و سودمندی گزارش‌ها و افشای اطلاعات حسابداری در بازارهای سرمایه کشورهای در حال توسعه و بازارهای ناکارا بسیار پایین است (بیور، ۲۰۰۲) و بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کشورهای در حال توسعه به احتمال کمی ویژگی مربوط بودن ارقام حسابداری را افزایش می‌دهد. بارث و همکاران (۲۰۰۸) گزارش کردند که ارتباط ارزشی گزارش‌های مالی برای سیستم‌های مالی بانک‌محور (در مقابل بازارمحور)، کشورهایی که در آنها نهادهای بخش خصوصی در فرایند استانداردگذاری حسابداری دخالت داده نمی‌شوند، سیستم حسابداری غیر آمریکایی و غیرانگلیسی، سیستم‌های با انطباق بالای مالیاتی و هزینه کم خدمات حسابرسی، کمتر است.

مطالعات انجام شده، از مدل قیمت و مدل بازده برای بررسی ارتباط ارزشی سود قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده کرده‌اند. کوتاری و زیمرمن (۱۹۹۵) به صورت تجربی گزارش کردند که ضریب واکنش سود محاسبه شده بر اساس مدل قیمت‌گذاری کمتری دارد؛ در حالی که مدل‌های مبتنی بر بازده، کمتر از مدل‌های قیمت از عوامل اقتصادی و محیطی تأثیر می‌پذیرد.

پیشینه

در قسمت مبانی نظری پژوهش اشاره شد که مطالعات آزمون ارتباط ارزشی برای پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، ترکیب متناقضی از نتایج را ارائه می‌کنند. در این قسمت به چند مورد از یافته‌های پژوهش‌های قبلی در مورد اثر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری در کشورهای مختلف اشاره می‌شود،

بررسی جامع نتایج این پژوهش‌ها، در بخش‌های بعدی مقاله صورت می‌گیرد.

آثور (۱۹۹۶) به این نتیجه رسید که اعلان سود مثبتی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نسبت به اصول پذیرفته شده حسابداری سوئیس، ارتباط ارزشی بسیار بالاتری را نشان می‌دهد. یافته‌های مشابهی توسط کینونن، نیسکانن و کازانن (۲۰۰۰) گزارش شده است که نشان می‌دهد سود مثبتی بر استانداردهای بین‌المللی حسابداری، ارتباط ارزشی بالاتری را نسبت به سود مثبتی بر اصول پذیرفته شده حسابداری فنلاند دارد.

کینونن و همکاران (۲۰۰۰) با بکارگیری نمونه‌ای از شرکت‌های فهرست شده در بورس هلسنکی فنلاند، نتایج معنی‌داری مثبتی بر کاهش ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری بعد از پذیرش داوطلبانه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را گزارش کردند. به همین ترتیب، بارتف و همکاران (۲۰۰۵) نتایج مشابهی را برای شرکت‌های آلمانی که به طور داوطلبانه استانداردهای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را بین سال‌های ۱۹۹۸ و ۲۰۰۰ بکار گرفته بودند، گزارش کردند.

بر مبنای آزمون داده‌های شرکت‌های آلمانی برای دوره ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۲، هوانگ و سوبرامانیام (۲۰۰۷) به این نتیجه رسیدند که تغییر از اصول پذیرفته شده حسابداری آلمانی به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، تأثیر معنی‌داری بر مربوط بودن ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام نداشته است؛ اما سودهای حسابداری، ارتباط ارزشی بیشتری در اصول پذیرفته شده حسابداری آلمانی داشته است. با این وجود، جرماکویسز و همکاران (۲۰۰۷)، گزارش دادند توان توضیحی سود و ارزش دفتری، بعد از بکارگیری داوطلبانه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای نمونه مشتمل بر ۳۰ شرکت فعال در بورس آلمان طی دوره ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۴ افزایش داشته است.

جرد و همکاران (۲۰۰۸) با بکارگیری مدل قیمت، ارتباط ارزشی سود و ارزش دفتری تحت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و استانداردهای ملی را در شرکت‌های نروژ بررسی کردند. نتایج حاکی از آن بود که بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، موجب افزایش ارتباط ارزشی ارزش دفتری شده است در حالی که ارتباط ارزشی سود حسابداری تحت سیستم استانداردهای ملی بیشتر است.

تصمیم برای بکارگیری اجباری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به عنوان

اساس آماده‌سازی و ارائه گزارش‌های مالی، بستر بسیار مناسبی را برای پژوهش‌های بیشتر در سطح ملی و بین‌المللی فراهم آورد. برای مثال، مورایس و کیورتو (۲۰۰۸) به این نتیجه رسیدند که ارتباط ارزشی سود و ارزش دفتری برای شرکت‌های پرتغالی طی دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کاهش یافته است. در حالی که نتایج پژوهش اولیویرا و همکاران (۲۰۱۰) حاکی از آن است که بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توسط شرکت‌های پرتغالی، تنها ارتباط ارزشی سود حسابداری را کاهش داده است و تأثیری بر ارتباط ارزشی ارزش دفتری نداشته است.

پاگلیتی (۲۰۰۹) به این نتیجه رسید که ارزش دفتری محاسبه‌شده طبق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، ارتباط ارزشی بیشتری را فراهم نموده است اما این ارتباط برای سود کمتر است. همچنین وی با بررسی ارتباط سود حسابداری و بازده سهام به عنوان شاخص سنجش ارتباط ارزشی برای دوره قبل (۲۰۰۴-۲۰۰۲) و بعد (۲۰۰۶-۲۰۰۵) از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، به این نتیجه رسید که ارتباط ارزشی سود در دوره بعد از پذیرش، به صورت معنی‌داری بهبود یافته است.

بررسی شرکت‌های ترکیه‌ای حاکی از افزایش ارتباط ارزشی سود و ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام برای دوره پس از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌باشد (تورل، ۲۰۰۹).

ایتریدیس (۲۰۱۰) ارتباط ارزشی اطلاعات صورت‌های مالی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را برای شرکت‌های فعال در بورس لندن بررسی کرد. نتایج مطالعه وی نشان می‌دهد که اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، کیفیت اطلاعات حسابداری را تقویت می‌کند؛ به تشخیص به‌موقع تر زیان منجر می‌شود و ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری را بهبود می‌بخشد.

مطالعه انجام شده در یونان (ایتریدیس و رئولیس، ۲۰۱۰) نتایج متفاوتی را تحت مدل قیمت و مدل بازده نشان داد. بدین صورت که مدل قیمت، حاکی از افزایش ارتباط ارزشی سود و ارزش دفتری، برای دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌باشد، در حالی که آزمون مدل بازده، شواهدی مبنی بر بهبود ارتباط ارزشی بعد از بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ارائه نمی‌کند.

با استفاده از داده‌های شرکت‌های فعال در بورس استرالیا، چارملز و همکاران (۲۰۱۱) دو نتیجه متفاوت در آزمون مدل‌های قیمت و بازده به دست آوردند. شواهد به دست آمده حاکی از آن بود که با بکارگیری مدل قیمت، ارتباط ارزشی سود حسابداری برای دوره بعد از بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی افزایش یافته است، اما تغییری در ارتباط ارزشی ارزش دفتری مشاهده نشد. زمانی که بازده سهام به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شد، نتایج، کاهش ارتباط ارزشی سود در دوره بعد از بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را نشان می‌داد.

اسمایل و همکاران (۲۰۱۰) گزارش دادند که ارتباط ارزشی سود شرکت‌های مالزیایی در دوره بعد از بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی افزایش یافته، اما این ارتباط برای ارزش دفتری کاهش یافته است.

همچنین، مطالعات بین‌کشوری متعددی در مورد چگونگی اثرات پذیرش اجباری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط بین اطلاعات حسابداری و ارزش بازار سهام وجود دارد. این مطالعات، شامل پژوهش‌های (دوال، ۲۰۱۰؛ کلارکسون، ۲۰۱۱؛ آگوستینو و همکاران، ۲۰۱۱) است که برای کشورهای ایتالیا، انگلستان، آلمان، اسپانیا و فرانسه انجام گرفته است.

دوال و همکاران (۲۰۱۰) به این نتیجه رسیدند که بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، ارتباط ارزشی هر دو متغیر سود و ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام در ایتالیا و اسپانیا کاهش داشته است در حالی که برای آلمان و فرانسه، ارتباط ارزشی سود افزایش و ارتباط ارزشی ارزش دفتری کاهش داشته است. در مقابل، هر دو متغیر سود و ارزش دفتری، ارتباط ارزشی بیشتری برای شرکت‌های فعال در بورس انگلستان در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی داشته‌اند. زمانی که مدل سود-بازده بکار گرفته شد، بهبود معناداری در ارتباط ارزشی سود شرکت‌های ایتالیایی و انگلیسی مشاهده شده، اما این رابطه برای شرکت‌های فرانسوی، آلمانی و اسپانیایی معنادار نبود.

کلارکسون (۲۰۱۱)، ارتباط ارزشی سود و ارزش دفتری را برای دوره‌های قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در ۱۵ کشور، شامل کشورهای با منشأ حقوقی کامن‌لا و نوشته بررسی کرد. نتایج آنها حاکی از آن بود که هیچ شواهد قانع‌کننده‌ای

مبنی بر بهبود ارتباط ارزشی سود و ارزش دفتری بعد از بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی وجود ندارد.

آگوستینو (۲۰۱۱) با تمرکز بر نمونه‌ای مشتمل بر بانک‌های اروپایی، به این نتیجه رسید که بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ارتباط ارزشی سود افزایش داشته است، در حالی که ارتباط ارزشی ارزش دفتری کاهش یافته است.

افکار و همکاران (۲۰۱۶) با بکارگیری مدل ارتباط ارزشی بالاچندران و موهنرم (۲۰۱۱) ارتباط ارزشی سود و ارزش دفتری شرکت‌های کانادایی را در سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۳ بررسی کردند. نتایج حاکی از آن است توان پیش‌بینی ارزش دفتری، در آزمون مدل قیمت و توان پیش‌بینی سود حسابداری هم در آزمون مدل قیمت و هم در آزمون مدل بازده، به طور معناداری افزایش داشته است.

گاریسا و همکاران (۲۰۱۷) با آزمون داده‌های ۹۲۳ شرکت آمریکای لاتین برای دوره ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴ به این نتیجه رسید که اتخاذ استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، موجب بهبود ویژگی ارتباط ارزشی و به موقع بودن سود شده است.

البکری و همکاران (۲۰۱۷) با بکارگیری مدل ارزش‌گذاری اولسن (۱۹۹۵) ارتباط ارزشی دو متغیر سود و ارزش دفتری را برای شرکت‌های فعال در بورس انگلستان و آلمان آزمون کرد. نتایج حاکی از آن بود که ارتباط ارزشی هر دو متغیر در هر دو کشور مورد بررسی کاهش یافته است. محققان آزمون‌های بیشتری را از طریق ایجاد تعدیلاتی در مدل اولیه انجام دادند. زمانی که روابط بلند مدت متغیرها در قالب رابطه علیت گرنجری بررسی شد، نتایج، افزایش ارتباط ارزشی هر دو متغیر سود و ارزش دفتری را نشان داد، که این افزایش برای شرکت‌های فعال در بورس لندن، به طور معنی‌داری بیشتر بوده است. در نهایت کنترل متغیرهای اقتصاد کلان در مدل ارتباط ارزشی، موجب افزایش توان پیش‌بینی متغیر ارزش دفتری در شرکت‌های فعال در بورس لندن و سود حسابداری در شرکت‌های فعال در بورس فرانکفورت شده است.

همان‌گونه که بررسی نتایج پژوهش‌های بالا نشان می‌دهد، نتایج در مورد اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری متفاوت است. با توجه به این که هیئت تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری، تعهد به

ایجاد مجموعه‌ای از استانداردهای حسابداری با کیفیت بالاتر را جهت توسعه صورت‌های مالی به موقع‌تر، جامع‌تر، قابل مقایسه‌تر و با دقت و صحت بیشتری را پذیرفته است، انتظار می‌رود این اطلاعات، سودمندی بیشتری در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و ارزش‌گذاری داشته باشد. برای تجزیه و تحلیل بر مبنای نتایج پژوهش‌های قبلی در خصوص ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری برآمده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، با توجه به ادعاها در خصوص سودمندی بیشتر این اطلاعات در تصمیم‌گیری اقتصادی، فرضیه‌های اول و دوم پژوهش برای آزمون جداگانه مدل قیمت و بازده به صورت زیر بیان می‌شود:

فرضیه ۱: با پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، ارتباط بین ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و ارزش بازار حقوق صاحبان سهام افزایش می‌یابد.

فرضیه ۲: با پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، ارتباط بین سود خالص و ارزش بازار حقوق صاحبان سهام افزایش می‌یابد.

روش‌شناسی

تجزیه و تحلیل‌های استفاده شده در پژوهش‌ها با توجه به نوع جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند: تجزیه و تحلیل نوع اول که در آنها شخص پژوهشگر، داده‌ها را جمع‌آوری کرده و برای به دست آوردن نتایج، آنها را تجزیه و تحلیل می‌نماید و تجزیه و تحلیل نوع دوم که پژوهشگر، داده‌های مربوط به یک مطالعه قبلی را برای پاسخ‌گویی به سؤال یا سؤال‌های جدید مورد تجزیه و تحلیل مجدد قرار می‌دهد.

هدف اصلی این پژوهش، ترکیب و مقایسه یافته‌های مجزای پژوهش‌های انجام شده در زمینه پیامدهای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و نیز ایجاد ارتباط بین این مطالعات و به دست آوردن نتیجه‌ای منسجم از میان نتایج پراکنده مطالعات، با استفاده از روش‌های آماری نیرومند است تا به کمک آن، اثرات واقعی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی متغیرهای بنیادی حسابداری مشخص شود. به منظور دستیابی به این هدف، در این پژوهش از روش فرا تحلیل برای دستیابی به نتیجه‌ای واحد و شناسایی متغیرهای تعدیل‌کننده روابط میان متغیرهای پژوهش استفاده شده است استفاده می‌شود که در دسته تجزیه و تحلیل نوع دوم قرار می‌گیرد. در این روش، پژوهشگر نتایج تحقیقات مختلف و متعدد را با هم ترکیب کرده و نتایج جدید و منسجم را با استفاده از

روش‌های جامع آماری استخراج می‌کند. فراتحلیل، تحلیل تحلیل‌ها، با هدف یکی کردن و ادغام مجموعه بزرگی از نتایج مطالعات منفرد است. کار اصلی روش فراتحلیل، هماهنگی و یکدست کردن نتایج پژوهش‌های انجام شده است. در روش فراتحلیل، می‌توان با تجزیه و تحلیل درست متون گذشته به نتیجه‌گیری‌هایی ملموس دست یافت. با این شیوه می‌توان به راحتی تحقیقات انجام شده را، ولو با تفاوت‌های بسیار زیاد، با هم مقایسه کرد و از میان نتایج پراکنده و ناهماهنگ پژوهش‌ها، دقیق‌ترین و منطقی‌ترین نتیجه را به دست آورد. مشاهدات فراتحلیل‌گر، میانگین‌ها، انحراف استانداردها و نتایج آزمون‌های آماری است. تحلیل داده‌های خام، تحلیل اولیه یا ثانویه است، نه فراتحلیل (کولیک و کولیک، ۱۹۸۸). این پژوهش از نوع پس‌رویدادی و همبستگی است و گردآوری داده‌ها به روش کتابخانه‌ای صورت گرفته است. نحوه اجرای آن در ادامه تشریح می‌شود.

در فراتحلیل اصل اساسی عبارت از محاسبه‌ی اندازه اثر برای پژوهش‌های مجزا و برگرداندن آنها به یک ماتریس مشترک (عمومی) و آنگاه ترکیب آنها برای دستیابی به میانگین تأثیر می‌باشد. اندازه اثر شاخصی کمی است که نتایج و یافته‌های آماری مطالعات در قالب آن خلاصه و یکدست می‌شود. اندازه اثر عنصری کلیدی در فراتحلیل بوده و در واقع، فراتحلیل را ممکن می‌کند. هدف استفاده از اندازه اثر، یک شکل کردن یافته‌های آماری گوناگون مطالعات در شاخصی عددی و اندازه‌ای مشترک است تا امکان مقایسه و ترکیب نتایج آماری مطالعات فراهم شود. اندازه اثر بزرگی رابطه در جمعیت یا میزان انحراف از فرض صفر است (رزنتال و رزنو، ۱۹۹۷).

در این مقاله، روش فراتحلیل توسعه یافته توسط هانتر و همکاران (۱۹۸۲)، هانتر و اشمیت (۲۰۰۰) و روزنتال (۱۹۹۱)، به منظور ارائه نتیجه‌گیری منطقی از اثرات بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری بکار گرفته شده است.

مراحل محاسباتی فراتحلیل در این پژوهش شامل موارد زیر می‌شود:

۱- محاسبه اندازه اثر (مطالعات همبستگی) برای هر مطالعه

برای این منظور، جهت اندازه‌گیری میزان ارتباط بین متغیرهای وابسته (در این مقاله سود و ارزش دفتری) و متغیر مستقل (پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی)

معیار اندازه اثر که میزان بزرگی روابط بین متغیرها را نشان می دهد، محاسبه شد. برای مطالعاتی که ضریب همبستگی (r) در آنها گزارش شده باشد، این آماره به منظور اندازه گیری اندازه اثر استفاده شده است. اگر مطالعه فقط آماره های t و یا Z را ارائه کرده باشد، آماره r بدین صورت محاسبه می گردد:

$$r = \frac{t}{\sqrt{t^2 + df}} \quad \text{رابطه (۱)}$$

$$r = \frac{Z}{\sqrt{N}} \quad \text{رابطه (۲)}$$

که در روابط بالا، t ضریب همبستگی برآورد شده برای پژوهش i ، N تعداد نمونه و df درجه آزادی است که بر مبنای تعداد نمونه و پارامترهای برآورد در رگرسیون قابل محاسبه است.

۲- تبدیل نمره r هر پژوهش به d کوهن

۳- ترکیب اندازه اثر مطالعات آزمایشی به منظور محاسبه اندازه اثر کل بر اساس رابطه زیر:

$$\bar{r} = \frac{\sum(r_i \cdot N_i)}{\sum N_i} \quad \text{رابطه (۳)}$$

۴- واریانس مشاهده و خطای واریانس نمونه، به ترتیب با استفاده از معادلات ۴ و ۵ برآورد شدند:

$$S_r^2 = \frac{\sum N_i (r_i - \bar{r})^2}{\sum N_i} \quad \text{رابطه (۴)}$$

$$S_e^2 = \frac{(1 - \bar{r}^2)^2 K}{\sum N_i} \quad \text{رابطه (۵)}$$

که در آن k ، تعداد مطالعات مورد بررسی در فرا تحلیل است.

۵- واریانس به منظور برآورد فاصله اطمینان با استفاده از رابطه زیر به دست آمد:

$$\delta_e^2 = \frac{S_r^2}{K} \quad \text{رابطه (۶)}$$

۶- سپس برای آزمون معناداری مقدار کلی اندازه اثر، این مقدار با بهره گیری از رابطه زیر در یک فاصله اطمینان برآورد شده است:

$$\left[\bar{r} - \left(\sqrt{\frac{S_r^2}{K}} \right) Z_{0.975}; \bar{r} + \left(\sqrt{\frac{S_r^2}{K}} \right) Z_{0.975} \right] = \left[\bar{r} - \left(\sqrt{\frac{S_r^2}{K}} \right) (1.96); \bar{r} + \left(\sqrt{\frac{S_r^2}{K}} \right) (1.96) \right] \quad \text{رابطه (۷)}$$

چنانچه عدد به دست آمده، شامل عدد صفر شود، ارتباط معناداری میان متغیر مستقل و وابسته وجود ندارد. در غیر اینصورت، ارتباط مثبت یا منفی معنادار میان متغیرها نتیجه می‌شود. در ادامه به منظور تعیین میزان امکان ادغام مطالعات در دست بررسی برای دستیابی به نتیجه واحد، آزمون همگنی روابط در مطالعات از طریق رابطه ۷ اجرا شده است.

$$\chi_{k-1}^2 = \frac{NS_F^2}{(1-\bar{r}^2)^2} \quad \text{رابطه (۸)}$$

اگر فرض همگنی ضرایب پذیرفته نشود، به دلیل اینکه واریانس بین اندازه‌های اثر، می‌تواند از عوامل دیگری به جز خطای نمونه‌گیری ناشی شود (هانتر و همکاران، ۱۹۸۲) در اینصورت، مطالعات براساس متغیرهای تعدیل‌کننده که احتمال می‌رود واریانس اندازه‌های اثر ناشی از آنها باشد، به زیرگروه‌هایی تقسیم می‌شود و فراتحلیل بار دیگر برای هر کدام از این زیرگروه‌ها به اجرا در می‌آید. در این پژوهش، زیرگروه‌ها، با توجه به پنج فاکتور منشأ حقوقی کشورهای مورد مطالعه، ضمانت اجرایی حسابداری و حسابرسی، فقدان و واگرایی بین اصول پذیرفته شده داخلی کشور و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، شکل پذیرش اجباری یا داوطلبانه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و مدل مورد استفاده برای اندازه‌گیری ارتباط ارزشی تشکیل شده است. به پیروی از لاپورتا و همکاران (۱۹۹۸)، منشأ قانونی کشورهای مورد بررسی در مطالعات، به ۴ طبقه تقسیم شده است: (۱) مطالعات انجام شده در کشورهای دارای نظام حقوقی کامن‌لا، (۲) مطالعات انجام شده در کشورهای دارای نظام حقوقی نوشته/فرانسه، (۳) مطالعات انجام شده در کشورهای دارای نظام حقوقی نوشته/آلمان، و (۴) مطالعات انجام شده در کشورهای دارای نظام حقوقی نوشته/اسکاندیناوی. منطق این طبقه‌بندی، بر این فرض استوار است که کشورهای دارای سیستم حقوقی کامن‌لا و نوشته، خصوصیات مختلفی از ویژگی اطلاعات و سیستم حسابداری از جمله حرفه‌ای‌گرایی و شفافیت برای نظام‌های مبتنی بر کامن‌لا در مقابل کنترل قانونی و پنهان‌کاری برای نظام‌های مبتنی بر حقوق نوشته فراهم می‌آورند. این ویژگی‌ها، به احتمال زیاد بر بروز اثرات استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تأثیر خواهد گذاشت. طبقه‌بندی صورت گرفته، بر اساس مطالعات استولز و ویلیامسون (۲۰۰۳) و لئوز (۲۰۰۳) صورت گرفته است.

پریاتو و همکاران (۲۰۱۰) شاخص اجرای حسابداری و حسابرسی^۱ را برای ۵۱ کشور

فرا تحلیل پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری ۱۰۱

برای سال ۲۰۰۲، ۲۰۰۵ و ۲۰۰۸ طراحی کردند. این شاخص شامل ۱۱ مورد مربوط به کیفیت حسابرسی و هفت مورد مربوط به اجرای حسابداری و حسابرسی در یک کشور است. در این پژوهش، با استفاده از شاخص پریاتو و همکاران، (۲۰۱۰)، مطالعات به زیرگروه‌های انجام شده در کشورهای با شاخص بالاتر و پایین‌تر از میانه (به ترتیب، ضوابط اجرایی بالا و پایین) تقسیم شده است.

برای گروه مطالعات شامل کشورهای با تفاوت بین اصول پذیرفته شده داخلی آن کشور و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، با استفاده از شاخص دینگ و همکاران (۲۰۰۷)، زیرگروه‌هایی شامل نسبت فقدان^۲ بالا و پایین (فقدان زیاد و اختلاف کم) و واگرایی^۳ (واگرایی زیاد و واگرایی کم) ایجاد شد. شاخص فقدان بدین معنی است که تا چه حد، قواعد مربوط به مسائل خاص حسابداری در استانداردهای حسابداری داخلی نادیده گرفته شده، اما در استانداردهای بین‌المللی حسابداری پوشش داده شده است (دینگ و همکاران، ۲۰۰۷، جدول ۱، ص ۱۵۶ و ۱۵۷). همچنین واگرایی اشاره به شرایطی دارد که در آن، قواعد مربوط به موضوع حسابداری مشابه در استانداردهای حسابداری داخلی و استانداردهای بین‌المللی حسابداری متفاوت اعمال می‌شود (دینگ و همکاران، ۲۰۰۷). شاخص واگرایی برای کشورهای مختلف در دینگ و همکاران (۲۰۰۷) (جدول ۱، ص ۱۵۶ و ۱۵۷) در دسترس است.

با توجه به اینکه مطالعات، شامل بررسی‌های متفاوت برای پذیرش داوطلبانه و یا اجباری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بوده است، زیرگروه دیگری برای تفکیک این دو نوع مطالعات برای بررسی اثر «پذیرش اجباری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی» و «پذیرش داوطلبانه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی» ایجاد شد. همچنین برای آزمون ارتباط ارزشی سود، مدل‌های قیمت و بازده استفاده شده بود که بر مبنای آنها، زیرگروه‌های جدیدی ایجاد شد و برای هر کدام از این مدل‌ها، فرا تحلیل‌های مختلفی صورت گرفت.

داده‌ها

در پژوهش حاضر، تمرکز بر پژوهش‌های انجام شده درباره موضوع خاص اثر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری است. از این

رو جامعه مورد بررسی در این تحقیق، مقالات (حاصل از پژوهش‌های تجربی انجام شده) در ارتباط با پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کل دنیا می‌باشد. این جامعه به طور دقیق‌تر، مقالات موجود در مجلات معتبر حسابداری است. برای جمع‌آوری داده‌ها، چند ترکیب مختلف از کلمات کلیدی برای به دست آوردن مطالعات مربوط به اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده شده است. کلمات کلیدی این پژوهش، ارتباط ارزشی، مربوط بودن و محتوای اطلاعاتی است در کنار واژه‌های استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، هیئت بین‌المللی استانداردهای حسابداری و استانداردهای بین‌المللی حسابداری در منابع اطلاعاتی مختلف، شامل پایگاه‌های ABI Inform, Science Direct, Springer, Taylor, Blackwell, EBSCO, JSTOR, Emerald and Francis, and SSRN و در مجلات معتبر حسابداری جستجو شدند. همچنین قسمت منابع و مراجع مقالات جمع‌آوری شده و فراتحلیل‌های انجام شده قبلی توسط سایر پژوهشگران برای شناسایی سایر مطالعات تجربی مربوط به موضوع برای تکمیل داده‌های پژوهش بکار گرفته شد. نمونه اولیه پژوهش، متشکل از ۶۸ مقاله بود که پس از اطمینان از عدم تکرار مجدد نسخه‌های قبلی مقالات، جمع‌آوری شده بود. پانزده مقاله به دلیل اینکه تنها اطلاعات توصیفی ارائه داده و یا فاقد آماره‌های لازم برای اهداف این پژوهش بودند، از نمونه کنار گذاشته شدند. همچنین در مطالعاتی که برای کشورهای مختلف، بررسی جداگانه انجام داده و آماره‌های هر کشوری را ارائه داده بودند، بررسی برای هر کدام از کشورها صورت گرفته است. نمونه نهایی این پژوهش، شامل ۵۳ مقاله با مشاهده مستقل ۷۲۲۶۶ شرکت - سال بوده است که بر اساس آنها، ۹۴ تحلیل صورت گرفته است و برای هر مطالعه، اندازه اثر متعدد محاسبه شده است. جدول ۱، خلاصه مطالعات مورد بررسی، که از مدل قیمت برای اندازه‌گیری ارتباط ارزشی ارقام حسابداری استفاده کرده‌اند را نشان می‌دهد. همچنین در جدول ۲، مطالعاتی که از مدل بازده برای اندازه‌گیری ارتباط ارزشی سود حسابداری استفاده شده است، نشان داده شده است. برای هر مطالعه، ویژگی‌های زیر در جدول ارائه شده است: سال انتشار، کشور و یا حوزه مورد بررسی، بکارگیری داوطلبانه و یا اجباری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، تعداد شرکت‌های نمونه پژوهش، دوره زمانی مورد بررسی پژوهش، اثر اندازه برای دوره قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، و منبع محاسبه اثر اندازه در آن پژوهش.

تجزیه و تحلیل یافته ها

نتایج آزمون فرا تحلیل در خصوص مطالعات ارتباط ارزشی، در جداول ۳ و ۴ گزارش شده است. در هر جدول، نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل کل مطالعات در آن حوزه ارائه شده است، همچنین آزمون دیگری برای تعدیل اثرات متغیرهای مرتبط، شامل قدرت اجرایی سیستم حسابداری و حسابرسی، رژیم حقوقی حاکم بر کشور مورد بررسی، تجانس بین استانداردهای حسابداری داخلی و استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی و نحوه پذیرش اجباری یا داوطلبانه این استانداردها انجام شده است. علاوه بر این، برای فرا تحلیل مطالعات اقلام ارتباط ارزشی سود حسابداری، آزمون های دیگری برای بررسی نقش تعدیلی مدل قیمت و بازده انجام گرفته است.

فرا تحلیل مطالعات اثر پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بر

ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری

جدول ۳، نتایج فرا تحلیل ارتباط ارزشی ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام، قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را نشان می دهد.

جدول ۱. مقالات مورد استفاده در فراتحلیل تأثیر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری (مدل قیمت)

منبع اطلاعات	اثر اندازه						شیوه پذیرش	منشأ حقوقی	بازه زمانی پژوهش	کشور مورد بررسی	نویسنده مقاله
	GAAP			IFRS							
	سود	ارزش دفتری	تعداد نمونه	سود	ارزش دفتری	تعداد نمونه					
جدول ۴، پنل A، ۱۹	۰/۶۴۷	۰/۶۷۸	۱۹۲	۰/۷۰۳	۰/۷۰۲	۲۰۲	اجباری	Common	۲۰۰۲-۲۰۰۷	انگلستان	اشرف و همکاران (۲۰۱۷)
جدول ۴، پنل B، ۱۹	۰/۶۰۶	۰/۷۴۵	۱۹۲	۰/۷۸۳	۰/۷۹۰	۲۰۲	اجباری	Civ/German	۲۰۰۲-۲۰۰۷	آلمان	اشرف و همکاران (۲۰۱۷)
جدول ۷، ۵۸	۰/۰۴۳	۰/۰۲۲	۷۶۱۳	۰/۰۴۱	۰/۰۲۳	۷۶۱۳	اجباری		۱۹۹۷-۲۰۱۲	بررسی ۹ کشور	گونگ و وانگ (۲۰۱۶)
جدول ۵، ۲۵۵	۰/۰۷۷	۰/۰۲۷	۱۱۳۰	-۰/۲۴۴	۰/۰۸۳	۱۶۴۶	اجباری		۲۰۰۲-۲۰۰۹	۲۰ کشور آفریقایی	هیلبر و همکاران (۲۰۱۶)
جدول ۳، ۴۴۴	۰/۷۹۴	۰/۷۸۹	۴۷۷	۰/۸۶۹	۰/۸۹۲	۴۷۷	اجباری	Common	۲۰۰۸-۲۰۱۳	آفریقای جنوبی	بابوکاردوس و ریمل (۲۰۱۶)
جدول ۲، ۴۲	۰/۴۲۷	۰/۶۴۹	۷۰	۰/۳۹۹	۰/۵۳۹	۷۰	اجباری	Civ/French	۲۰۰۷ و ۲۰۰۶	اردن	تاهاث (۲۰۱۶)
جدول ۷، ۲۷	۰/۷۱۰	۰/۶۱۹	۱۰۰	۰/۶۶۷	۰/۶۱۲	۱۰۰	اجباری	Common	۲۰۰۶-۲۰۱۱	مالزی	گان و همکاران (۲۰۱۶)
جدول ۴، پنل A، ۷۷۴	۰/۱۹۷	۰/۱۱۸	۵۰۱۶	۰/۰۴۰	۰/۰۴۵	۵۰۱۶	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴-۲۰۰۹	چین	لی و گو (۲۰۱۶)
جدول ۷، ۵۶	۰/۱۶۴	۰/۰۹۷	۱۲۶۴	۰/۰۰۸	۰/۱۲۶	۱۲۶۴	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۱-۲۰۰۸	نروژ	بیسلند و همکاران (۲۰۱۵)
جدول ۴، ۹۳	۰/۱۱۱	۰/۵۴۶	۵۳۰	۰/۴۸۶	۰/۶۵۰	۶۳۶	داوطلبانه		۲۰۰۰-۲۰۰۴	EU	کووهی (۲۰۱۵)
جدول ۴، ۶۶	۰/۵۱۰	۰/۷۵۰	۷۰۰	۰/۶۸۰	۰/۶۷۰	۹۳۰	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۱-۲۰۱۰	سوئد	هامبورگا و بیسلند (۲۰۱۴)
جدول ۴، پنل A و B، ۲۴۷	۰/۶۲۷	۰/۱۰۵	۷۲	۰/۷۳۸	۰/۵۹۳	۶۴	اجباری	Civ/French	۲۰۰۵ و ۲۰۰۴	اسپانیا	مارتیز و لین (۲۰۱۴)
جدول ۷، ۳۰	۰/۵۰۰	۰/۷۹۰	۱۷۳	۰/۴۷۰	۰/۷۸۰	۱۷۳	اجباری	Civ/French	۲۰۰۵-۲۰۰۶	ایتالیا	پالنا (۲۰۱۴)
جدول ۶، ۱۸۲	۰/۲۵۳	۰/۴۳۶	۴۲	۰/۵۶۸	۰/۶۴۸	۴۲	داوطلبانه		۲۰۰۵-۲۰۰۹	اتحادیه اروپا	انگ و همکاران (۲۰۱۴)
جدول ۶، ۱۸۲	۰/۱۶۴	۰/۲۹۲	۶۸	۰/۰۶۳	۰/۳۶۵	۶۸	اجباری		۲۰۰۵-۲۰۰۹	اتحادیه اروپا	انگ و همکاران (۲۰۱۴)
جدول ۱۰، ۶۴	۰/۲۴۲	۰/۷۴۴	۹۱	۰/۲۳۷	۰/۷۷۷	۹۱	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۴	فنلاند	جاروا و لانتو (۲۰۱۳)
جدول ۶، ۲۸۴	۰/۴۷۱	۰/۳۹۱	۶۹	۰/۰۵۱	۰/۲۹۱	۵۷	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۱۱	چین	انگ و همکاران (۲۰۱۳)
جدول ۴، ۶۷	۰/۰۵۰	۰/۳۱۲	۲۶۶۳	۰/۴۴۳	۰/۳۷۸	۱۴۹۷	اجباری	Common	۲۰۰۲-۲۰۰۹	مالزی	ادیا و همکاران (۲۰۱۳)
جدول ۳، پنل A و B، ۱۱۶	-۰/۰۲۰	-۰/۰۱۹	۴۰۴	۰/۰۱۵	۰/۷۱۱	۴۰۴	داوطلبانه و اجباری	Civ/French	۲۰۰۱-۲۰۰۸	یونان	دیمتریوپولوس و همکاران (۲۰۱۳)

منبع اطلاعات	اثر اندازه						شیوه پذیرش	منشأ حقوقی	بازه زمانی پژوهش	کشور مورد بررسی	نویسنده مقاله
	GAAP			IFRS							
	سود	ارزش دفتری	تعداد نمونه	سود	ارزش دفتری	تعداد نمونه					
جدول ۵، پیل B، ۳۲۰	۰/۲۴۳	۰/۰۱۱	۴۸۹	۰/۲۱۰	۰/۰۲۰	۵۵۳	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	یونان	کارمینیس و هواس (۲۰۱۱)
جدول ۵، ۳۹	۰/۵۰۷	۰/۴۴۲	۴۰	۰/۱۸۵	۰/۴۵۴	۴۰	داوطلبانه	Civ/French	۲۰۰۳-۲۰۰۴	یونان	آتیانوس و همکاران (۲۰۰۵)
جدول ۵، ۶۴۴	۰/۲۹۱	۰/۲۹۰	۸۰	۰/۰۱۲	۰/۲۹۰	۸۰	داوطلبانه	Civ/German	۱۹۹۸-۲۰۰۲	آلمان	هانگ و سویرامانیام (۲۰۰۷)
جدول ۱۲، پیل B، ۱۸۲	۰/۰۸۱	۰/۱۵۴	۸۸	۰/۸۰۹	۰/۴۴۹	۱۳۵	داوطلبانه	Civ/German	۱۹۹۵-۲۰۰۴	آلمان	جرماکوویز (۲۰۰۷)
جدول ۷، ۵۳	۰/۱۴۷	۰/۱۹۵	۱۵۲۸	۰/۲۹۶	۰/۱۷۷	۱۵۲۸	اجباری		۲۰۰۴-۲۰۰۵	اتحادیه اروپا	کاپکون و همکاران (۲۰۰۸)
جدول ۳، ۲۴۳	۰/۲۶۶	۰/۳۰۱	۵۸۳	۰/۲۶۶	۰/۲۸۵	۵۸۳	اجباری	Common	۲۰۰۴-۲۰۰۵	استرالیا	چالمرز و همکاران (۲۰۰۸)
جدول ۹، ۱۱۰	۰/۲۴۴	۰/۷۴۷	۲۶۴	۰/۰۸۰	۰/۴۸۱	۳۵	اجباری	Civ/French	۱۹۹۵-۲۰۰۵	پرتقال	موریاس و کورتو (۲۰۰۸)
جدول ۳ پیل A، ۱۰۰	۰/۷۸۷	۰/۸۴۵	۱۴۵	۰/۷۳۵	۰/۸۸۹	۱۴۵	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۴	نروژ	گرده و همکاران (۲۰۰۸)
جدول ۵، پیل A، ۱۰۱	۰/۳۰۹	۰/۶۹۸	۱۰۶۵	۰/۲۶۶	۰/۶۲۷	۱۰۶۵	اجباری	Common	۲۰۰۵	استرالیا	گودوین و همکاران (۲۰۰۸)
جدول ۲ و ۱۰، ۱۱	۰/۳۹۸	۰/۴۲۱	۱۱۸	۰/۴۱۴	۰/۴۲۱	۱۱۸	اجباری	Common	۲۰۰۴-۲۰۰۷	مالزی	کدری و محمد (۲۰۰۸)
جدول ۴، پیل A & B، ۸۸	۰/۶۱۱	۰/۲۱۷	۱۷۰	۰/۶۸۴	۰/۳۴	۱۷۰	اجباری	Civ/French	۲۰۰۳-۲۰۰۶	یونان	کارامینیس و هواس (۲۰۰۹)
جدول ۳ پیل B & C، ۱۵	۰/۴۹۱	۰/۷۰۵	۴۳۲	۰/۶۸۳	۰/۷۱۳	۴۳۲	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	ایتالیا	پاگلیتی (۲۰۰۹)
جدول ۵، ۵۲	۰/۵۸۹	۰/۱۹۵	۵۰	-۰/۱۲۵	۰/۱۳۷	۵۰	اجباری	Common	۲۰۰۵	انگلستان	تیلور (۲۰۰۹)
جدول ۵، ۵۲	۰/۴۰۸	۰/۱۷۰	۵۰	۰/۰۸۸	-۰/۰۶۸	۵۰	اجباری	Common	۲۰۰۵	هندک کنگ	تیلور (۲۰۰۹)
جدول ۵، ۵۲	۰/۶۲۵	۰/۱۸۶	۵۰	-۰/۱۳۵	۰/۰۱۴	۵۰	اجباری	Common	۲۰۰۵	سنگاپور	تیلور (۲۰۰۹)
جدول ۳ پیل B & A، ۱۲۵	-۰/۴۶۲	۰/۶۵۹	۳۸۲	۰/۹۱۸	۰/۲۰۳	۴۰۶	اجباری	Civ/French	۲۰۰۱-۲۰۰۲ و ۲۰۰۵-۲۰۰۶	ترکیه	توره (۲۰۰۹)
جدول ۵، ۱۰۵	۰/۶۵۹	۰/۷۷۷	۴۲۶	۰/۰۷۰	۰/۱۲۳	۱۰۸۶	اجباری	Civ/German	۲۰۰۲-۲۰۰۷	آلمان	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۵، ۱۰۵	۰/۱۴۱	۰/۲۳۱	۲۶۳	۰/۱۰۷	۰/۱۰۶	۳۲۵	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	اسپانیا	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۵، ۱۰۵	۰/۰۳۹	۰/۱۶۳	۱۰۵۰	۰/۴۸۵	۰/۴۶۲	۱۲۶۴	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	فرانسه	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۵، ۱۰۵	۰/۱۸۱	۰/۲۷۶	۳۵۵	۰/۰۸۵	۰/۱۱۶	۵۰۳	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	ایتالیا	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۵، ۱۰۵	-۰/۳۷۰	۰/۱۲۹	۹۲۱	۰/۴۸۲	۰/۱۴۵	۱۸۵۶	اجباری	Common	۲۰۰۲-۲۰۰۷	انگلستان	دوال و همکاران (۲۰۱۰)

پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی، شماره ۱۱

منبع اطلاعات	اثر اندازه						شیوه پذیرش	منشأ حقوقی	بازه زمانی پژوهش	کشور مورد بررسی	نویسنده مقاله
	GAAP			IFRS							
	سود	ارزش دفتری	تعداد نمونه	سود	ارزش دفتری	تعداد نمونه					
جدول ۲ و ۴، ۲۴۸	۰/۱۳۲	۰/۰۷۵	۳۵۴	-۰/۰۸۸	۰/۰۲۵	۳۵۴	اجباری	Civ/French	۱۹۹۸-۲۰۰۸	پرتقال	الیویرا و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۳، پیل A، ۲۰۱	۰/۴۴۴	۰/۷۷۳	۲۴۱	۰/۱۷۶	۰/۲۷۶	۲۴۱	اجباری	Common	۲۰۰۴-۲۰۰۵	انگلستان	ایتیریدیس (۲۰۱۰)
جدول ۵، پیل A، ۶۲	۰/۷۴۴	۰/۲۹۱	۲۵۴	۰/۶۰۶	۰/۲۱۴	۲۵۴	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴-۲۰۰۵	یونان	ایتیریدیس و روولیس (۲۰۱۰)
جدول ۴، ۳۰	۰/۴۴۲	۰/۳۷۸	۱۴۹۷	۰/۵۱۸	۰/۲۳۳	۱۱۶۶	اجباری	Common	۲۰۰۲-۲۰۰۹	مالزی	اسمایل و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۳ (۲)، ۴۴۷	۰/۰۶۵	۰/۰۰۶	۱۲۰۱	۰/۱۰۰	-۰/۰۹۲	۱۲۰۱	اجباری	Common	۲۰۰۰-۲۰۰۶	SC	آگوستینو و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۲، پیل A، ۱۵۸	۰/۱۵۰	۰/۳۰۳	۱۲۹۶	۰/۲۳۲	۰/۲۳۷	۱۴۲۱	اجباری	Common	۲۰۰۶ و ۲۰۰۴	استرالیا	چالمرز و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۵۳۰	۰/۳۱۲	۸۹۵	۰/۵۵۱	۰/۲۵۵	۸۹۵	اجباری	Common	۲۰۰۴	استرالیا	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۴۹۴	۰/۳۹۵	۳۰	۰/۷۲۴	-۰/۱۶۲	۳۰	اجباری	Common	۲۰۰۴	ایرلند	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۵۸۴	۰/۴۸۳	۶۹۹	۰/۵۲۲	۰/۳۵۶	۶۹۹	اجباری	Common	۲۰۰۴	انگلستان	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۷۷۱	۰/۶۰۵	۷۲	۰/۰۱۳	۰/۶۶۸	۷۲	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴	بلژیک	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	-۰/۰۲۹	۰/۷۰۷	۹۷	-۰/۰۵۷	۰/۷۱۶	۹۷	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۴	دانمارک	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۴۶۸	۰/۵۰۷	۱۰۱	۰/۵۲۰	۰/۴۱۷	۱۰۱	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۴	فنلاند	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۱۷۸	۰/۵۰۹	۴۸۴	۰/۲۹۰	۰/۶۹۳	۴۸۴	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴	فرانسه	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۶۲۶	۰/۴۷۹	۱۸۵	۰/۶۰۲	۰/۷۰۹	۱۸۵	اجباری	Civ/German	۲۰۰۴	آلمان	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۴۳۵	۰/۲۱۱	۱۴۴	۰/۲۶۲	۰/۳۱۴	۱۴۴	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴	یونان	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۵۶۸	۰/۴۹۸	۱۰۶	۰/۴۵۶	۰/۶۱۱	۱۰۶	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴	هلند	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۳۱۱	۰/۸۱۲	۲۰۷	۰/۳۰۸	۰/۷۹۶	۲۰۷	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴	ایتالیا	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۱۳۱	۰/۲۶۰	۱۱۰	۰/۳۰۸	۰/۰۸۸	۱۱۰	اجباری	Ci/Scandinavian	۲۰۰۴	نروژ	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۶۲۸	۰/۱۱۱	۳۲	۰/۶۷۹	۰/۵۴۴	۳۲	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴	پرتقال	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۷۲۲	۰/۱۷۸	۱۰۹	۰/۷۶۴	۰/۳۳۸	۱۰۹	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴	اسپانیا	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳ (OLS)، ۹	۰/۱۷۳	۰/۵۲۶	۲۱۷	۰/۱۷۴	۰/۴۶۷	۲۱۷	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۴	سوئد	کلار کسون و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۳، ۶۳	۰/۴۵۰	۰/۲۵۰	۶۷۳	۰/۴۳۱	۰/۲۹۳	۳۶۶	داوطلبانه		۲۰۰۴	اتحادیه اروپا	ماسیاس و مونیو (۲۰۱۱)

فرا تحلیل پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی و ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری

منبع اطلاعات	اثر اندازه						شیوه پذیرش	منشأ حقوقی	بازه زمانی پژوهش	کشور مورد بررسی	نویسنده مقاله
	GAAP			IFRS							
	سود	ارزش دفتری	تعداد نمونه	سود	ارزش دفتری	تعداد نمونه					
جدول ۳، پنل A، ۶۷۰	۰/۱۸۹	۰/۱۲۹	۱۶۲۰	۰/۲۳۴	۰/۰۳۲	۱۶۲۰	اجباری	Civ/French	۲۰۰۵-۲۰۰۸	چینا	یانو، هو و لیو (۲۰۱۱)
جدول ۳، پنل B، ۸۷	۰/۵۹۰	۰/۳۰۰	۱۲۱۸	۰/۶۴۰	۰/۳۸۰	۱۲۱۸	اجباری		۲۰۰۲-۲۰۰۷	اتحادیه اروپا	نارکاتبی و پاتانیچوت (۲۰۱۱)
جدول ۵، پنل A & C، ۱۳۶	۰/۷۰۰	۰/۵۹۰	۶۸۸	۰/۷۸۰	۰/۶۵۰	۶۸۸	اجباری	Common	۲۰۰۱-۲۰۰۴ و ۲۰۰۶-۲۰۰۹	استرالیا	چوا و همکاران (۲۰۱۲)
جدول ۴، پنل A، ۳۰	۰/۲۹۳	۰/۳۲۶	۹۲۲	۰/۱۸۳	۰/۲۵۶	۸۸۴	اجباری	Civ/French	۲۰۰۱-۲۰۰۸	یونان	سالوتاس و همکاران (۲۰۱۲)

جدول ۲. مقالات مورد استفاده در فرا تحلیل تأثیر پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی سود حسابداری (مدل بازده)

منبع اطلاعات	اثر اندازه				شیوه پذیرش	منشأ حقوقی	بازه زمانی پژوهش	کشور مورد بررسی	نویسنده مقاله
	GAAP		IFRS						
	سود	تعداد نمونه	سود	تعداد نمونه					
جدول ۷، ۵۸	۰/۰۴۸	۷۶۱۳	۰/۰۴۷	۷۶۱۳	اجباری		۱۹۹۷-۲۰۱۲	بررسی ۹ کشور	گونگ و لینگ وانگ (۲۰۱۶)
جدول ۶، پنل A، ۴۰	۰/۲۲۹	۱۳۲۱	۰/۴۳۷	۱۴۷۱	اجباری	Common	۲۰۰۸-۲۰۱۳	کانادا	نومادی و همکاران (۲۰۱۶)
جدول ۴، پنل B، ۷۷۴	۰/۰۳۸	۵۰۱۶	۰/۰۴۸	۵۰۱۶	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴-۲۰۰۹	چین	لی و گو (۲۰۱۶)
جدول ۲، ۱۵			۰/۰۲۲	۲۵۲	اجباری		۲۰۰۱-۲۰۰۸	اسپانیا	کوتیلان و همکاران (۲۰۱۶)
جدول ۴، ۶۶	۰/۲۵۰	۹۳۰	۰/۱۸۰	۹۳۰	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۱-۲۰۱۰	سوئد	هامبورگا و بیسلند (۲۰۱۴)
جدول ۵، ۶۸	۰/۱۶۵	۱۴۹۷	۰/۴۳۵	۱۱۶۶	اجباری	Common	۲۰۰۲-۲۰۰۹	مالزی	اسمایل و همکاران (۲۰۱۳)
جدول ۳، پنل A و B، ۱۱۶	-۰/۰۳۱	۴۰۴	۰/۱۹۳	۴۰۴	داوطلبانه	Civ/French	۲۰۰۱-۲۰۰۸	یونان	دیپتروپولوس و همکاران (۲۰۱۳)
جدول ۲، پنل B، ۵۰۹	۰/۲۳۹	۸۶	۰/۰۹۶	۸۶	داوطلبانه	Civ/Scandinavian	۱۹۹۴-۱۹۹۲	فنلاند	کینتون و همکاران (۲۰۰۰)
جدول ۴، پنل A، ۱۱۰	۰/۲۷۲	۹۱۵	۰/۲۴۳	۹۱۵	داوطلبانه	Civ/German	۱۹۹۸-۲۰۰۰	آلمان	بارتوف و همکاران (۲۰۰۵)
جدول ۶، ۶۴۷	۰/۱۲۶	۶۰	۰/۰۹۸	۶۰	داوطلبانه	Civ/German	۱۹۹۸-۲۰۰۰	آلمان	هانگ و سویرامانیام (۲۰۰۷)
جدول ۴، ۱۳۵	۰/۳۲۸	۱۴۹	۰/۰۹۴	۱۶۴	داوطلبانه	Civ/German	۲۰۰۰-۲۰۰۲	آلمان	وندروملن و همکاران (۲۰۰۷)
جدول ۹، ۵۷	۰/۰۹۴	۱۵۵۶	۰/۰۵۲	۱۵۶۲	اجباری		۲۰۰۴-۲۰۰۵	اتحادیه اروپا	کاپکون و همکاران (۲۰۰۸)

پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، شماره ۱۱

منبع اطلاعات	اثر اندازه				شیوه پذیرش	منشأ حقوقی	بازه زمانی پژوهش	کشور مورد بررسی	نویسنده مقاله
	GAAP		IFRS						
	سود	تعداد نمونه	سود	تعداد نمونه					
جدول ۶، پنل A، ۱۰۴	۰/۱۱۲	۱۳۰	۰/۱۱۴	۱۳۰	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۴	نروژ	گرید و همکاران (۲۰۰۸)
جدول ۵، پنل B، ۱۰۱	۰/۱۳۸	۹۲۲	۰/۱۳۹	۹۲۲	اجباری	Common	۲۰۰۵-۲۰۰۶	استرالیا	گودوین و همکاران (۲۰۰۸)
جدول ۴، پنل B، ۱۶	۰/۲۳۳	۴۴۲	-۰/۰۷۲	۴۴۴	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	ایتالیا	پاگلیتی و همکاران (۲۰۰۹)
جدول ۶، ۱۰۸	۰/۶۱۱	۲۷۲	۰/۱۸۱	۶۷۷	اجباری	Civ/German	۲۰۰۲-۲۰۰۷	آلمان	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۶، ۱۰۸	-۰/۰۹۵	۲۲۳	-۰/۰۳۹	۱۴۲	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	اسپانیا	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۶، ۱۰۸	۰/۱۵۶	۷۲۰	۰/۱۹۳	۶۳۸	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	فرانسه	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۶، ۱۰۸	-۰/۱۵۲	۲۵۲	۰/۳۲۱	۲۴۵	اجباری	Civ/French	۲۰۰۲-۲۰۰۷	ایتالیا	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۶، ۱۰۸	-۰/۰۰۹	۷۲۵	-۰/۲۵۰	۱۰۲۹	اجباری	Common	۲۰۰۲-۲۰۰۷	انگلستان	دوال و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۳، پنل B، ۲۰۱	۰/۱۴۱	۲۴۱	۰/۱۱۸	۲۴۱	اجباری	Common	۲۰۰۴-۲۰۰۵	انگلستان	ایتیردیس (۲۰۱۰)
جدول ۵، پنل B، ۶۲	۰/۲۶۲	۲۵۴	۰/۱۸۴	۱۵۴	اجباری	Civ/French	۲۰۰۴-۲۰۰۶	یونان	ایتیردیس و روولیس (۲۰۱۰)
جدول ۸، پنل A، ۱۶۸	۰/۱۲۷	۱۰۳۰	۰/۰۳۷	۱۱۸۳	اجباری	Common	۲۰۰۶ و ۲۰۰۴	استرالیا	چالمرز و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۵، ۳۱	۰/۱۶۵	۱۴۹۷	۰/۴۴۹	۱۱۶۶	اجباری	Common	۲۰۰۲-۲۰۰۹	مالزی	اسمایلی و همکاران (۲۰۱۰)
جدول ۷، پنل A، ۶۰	۰/۵۲۲	۹۲	۰/۵۰۹	۹۲	اجباری	Civ/Scandinavian	۲۰۰۴	فنلاند	جاروا و لانتو (۲۰۱۳)
جدول ۳، پنل B، ۶۷۰	۰/۱۰۳	۱۶۲۰	۰/۱۳۹	۱۶۲۰	اجباری	Civ/French	۲۰۰۵-۲۰۰۸	چین	لیو و همکاران (۲۰۱۱)
جدول ۶، پنل A & C، ۱۳۶ و ۱۳۷	۰/۰۳۰	۶۸۸	۰/۱۸۰	۶۸۸	اجباری	Common	۲۰۰۶-۲۰۰۹ و ۲۰۰۱-۲۰۰۴	استرالیا	چوا و همکاران (۲۰۱۲)
جدول ۴، پنل C، ۳۰	۰/۰۸۷	۹۱۷	۰/۰۸۲	۸۷۱	اجباری	Civ/French	۲۰۰۱-۲۰۰۸	یونان	سالووتاس و همکاران (۲۰۱۲)

جدول ۳. نتایج فرا تحلیل تأثیر پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی ارزش دفتری

آماره کای دو	فاصله اطمینان ۹۵ درصد	آماره Z	درصد خطا بر واریانس	خطای واریانس مشاهده	واریانس مشاهده	میانگین ضرایب	تعداد پژوهشها	نمونه (N)	
دوره قبل از پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی									
۲۶۴۴/۴۳۸	۰/۱۹۸, ۰/۳۱۰	۸/۸۷۰	۰/۰۲۵	۰/۰۰۱	۰/۰۵۴	۰/۲۵۳	۶۶	۴۲۸۶۷	فرا تحلیل کل نمونه
متغیرهای تعدیل کننده:									
۵۲۸/۹۳۶	۰/۳۲۲, ۰/۴۸۶	۹/۶۰۲	۰/۰۳۴	۰/۰۰۱	۰/۰۳۱	۰/۴۰۴	۱۸	۱۱۶۱۵	کشورهای کامن لا
۶۵۴/۸۰۳	۰/۱۵۰, ۰/۳۱۰	۵/۶۳۵	۰/۰۴۰	۰/۰۰۱	۰/۰۴۳	۰/۲۳۰	۲۶	۱۳۵۵۳	کشورهای حقوق نوشته فرانسه
۱۱۷/۴۵۴	۰/۴۲۹, ۰/۸۰۶	۶/۴۱۲	۰/۰۴۳	۰/۰۰۱	۰/۰۴۶	۰/۶۱۷	۵	۹۷۱	کشورهای حقوق نوشته آلمان
۳۶۷/۰۹۳	۰/۱۹۱, ۰/۶۱۷	۳/۷۱۸	۰/۰۲۲	۰/۰۰۲	۰/۰۹۴	۰/۴۰۴	۸	۲۷۲۵	کشورهای حقوق نوشته اسکاندیناوی
۷۰۰/۸۴۷	۰/۳۱۰, ۰/۴۶۶	۹/۷۳۷	۰/۰۳۳	۰/۰۰۱	۰/۰۳۶	۰/۳۸۸	۲۳	۱۳۸۷۵	ضمانت اجرای زیاد
۹۴۹/۱۹۲	۰/۲۹۹, ۰/۵۰۰	۷/۸۰۳	۰/۰۳۳	۰/۰۰۲	۰/۰۸۱	۰/۳۹۹	۳۱	۸۲۸۴	ضمانت اجرای کم
۸۷۳/۸۰۲	۰/۲۷۳, ۰/۴۱۰	۹/۸۲۷	۰/۰۳۸	۰/۰۰۱	۰/۰۴۰	۰/۳۴۲	۳۳	۱۷۱۰۴	شاخص فقدان زیاد
۹۹۷/۶۹۹	۰/۱۷۲, ۰/۳۸۲	۵/۱۸۰	۰/۰۲۳	۰/۰۰۱	۰/۰۶۶	۰/۲۷۷	۲۳	۱۲۹۲۸	شاخص فقدان کم
۷۵۳/۶۶۳	۰/۲۷۰, ۰/۴۵۱	۷/۸۲۹	۰/۰۴۰	۰/۰۰۲	۰/۰۶۴	۰/۳۶۱	۳۰	۸۹۳۶	واگرایی زیاد
۱۱۱۸/۳۲۸	۰/۲۲۲, ۰/۳۹۳	۷/۰۸۶	۰/۰۲۲	۰/۰۰۱	۰/۰۴۷	۰/۳۰۷	۲۵	۱۹۴۷۶	واگرایی کم
۲۵۷۶/۸۰۷	۰/۱۹۱, ۰/۳۰۹	۸/۲۷۴	۰/۰۲۳	۰/۰۰۱	۰/۰۵۵	۰/۲۵۰	۶۰	۴۱۴۱۴	پذیرش اجباری
۴۱/۳۷۰	۰/۲۴۸, ۰/۴۸۲	۶/۱۱۳	۰/۱۴۵	۰/۰۰۳	۰/۰۲۲	۰/۳۶۵	۶	۱۴۵۳	پذیرش داوطلبانه

پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، شماره ۱۱

آماره کای دو	فاصله اطمینان ۹۵ درصد	آماره Z	درصد خطا بر واریانس	خطای واریانس مشاهده	واریانس مشاهده	میانگین ضرایب	تعداد پژوهش‌ها	نمونه (N)	
دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی									
۲۷۷۶/۶۳۱	۰/۰۱۸, ۰/۲۹۱	۷/۹۸۳	۰/۰۲۴	۰/۰۰۱	۰/۰۵۶	۰/۲۳۴	۶۶	۴۳۹۲۷	فرا تحلیل کل نمونه
متغیرهای تعدیل‌کننده:									
۶۰۱/۹۰۹	۰/۲۶۰, ۰/۴۴۷	۷/۳۸۳	۰/۰۳۰	۰/۰۰۱	۰/۰۴۱	۰/۳۵۳	۱۸	۱۱۱۸۸	کشورهای کامن لا
۹۰۶/۹۰۷	۰/۱۲۱, ۰/۳۰۹	۴/۴۸۵	۰/۰۲۹	۰/۰۰۱	۰/۰۶۰	۰/۲۱۵	۲۶	۱۳۷۷۸	کشورهای حقوق نوشته فرانسه
۱۴۰/۸۴۳	۰/۰۷۰, ۰/۵۳۱	۲/۵۶۲	۰/۰۳۶	۰/۰۰۲	۰/۰۶۹	۰/۳۰۱	۵	۱۶۸۸	کشورهای حقوق نوشته آلمان
۳۳۲/۹۹۵	۰/۲۱۴, ۰/۶۰۲	۴/۱۱۹	۰/۰۲۴	۰/۰۰۱	۰/۰۷۸	۰/۴۰۸	۸	۲۹۵۵	کشورهای حقوق نوشته اسکاندیناوی
۷۶۱/۹۳۰	۰/۲۸۷, ۰/۴۵۵	۸/۶۶۵	۰/۰۳۰	۰/۰۰۱	۰/۰۴۲	۰/۳۷۱	۲۳	۱۳۴۳۳	ضمانت اجرای زیاد
۹۰۷/۵۱۸	۰/۲۵۸, ۰/۴۴۹	۷/۲۷۰	۰/۰۳۴	۰/۰۰۲	۰/۰۷۳	۰/۳۵۳	۳۱	۹۴۸۳	ضمانت اجرای کم
۱۰۵۳/۵۳۴	۰/۲۶۹, ۰/۴۲۳	۸/۷۸۰	۰/۰۳۱	۰/۰۰۱	۰/۰۵۱	۰/۳۴۶	۳۳	۱۵۹۴۵	فقدان زیاد
۱۰۰۹/۶۲۸	۰/۱۰۴, ۰/۳۰۸	۳/۹۴۷	۰/۰۲۳	۰/۰۰۱	۰/۰۶۳	۰/۲۰۶	۲۳	۱۴۸۰۸	فقدان کم
۷۲۰/۷۱۸	۰/۲۵۷, ۰/۴۳۰	۷/۸۲۳	۰/۰۳۷	۰/۰۰۲	۰/۰۵۸	۰/۳۴۳	۳۰	۱۱۰۴۰	واگرایی زیاد
۱۲۷۰/۸۵۲	۰/۱۶۴, ۰/۳۵۸	۵/۲۷۸	۰/۰۲۰	۰/۰۰۱	۰/۰۶۱	۰/۲۶۱	۲۵	۱۸۰۹۳	واگرایی کم
۲۶۱۰/۴۶۸	۰/۱۶۶, ۰/۲۸۵	۷/۳۴۳	۰/۰۲۳	۰/۰۰۱	۰/۰۵۵	۰/۲۲۵	۶۰	۴۲۶۲۸	پذیرش اجباری
۶۲/۰۴۴	۰/۳۶۹, ۰/۶۳۱	۷/۴۷۸	۰/۰۹۷	۰/۰۰۳	۰۲۷	۰/۵۰۰	۶	۱۲۹۹	پذیرش داوطلبانه

نتایج فراتحلیل بر مبنای کل نمونه، حاکی از آن است که ارتباط ارزشی ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام، به طور معناداری برای دوره‌های قبل و بعد از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی متفاوت بوده است؛ به گونه‌ای که میانگین ضریب همبستگی در دوره قبل از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی عدد ۲۵ درصد بوده است که بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به ۲۳ درصد کاهش یافته است. نتایج ارائه شده در جدول ۳، تنها تفاوت در میانگین‌ها را نشان می‌دهد، اما معناداری این اختلاف، بر اساس آزمون مقایسه میانگین‌ها در جدول ۴ ارائه شده است که حاکی از آن است، کاهش ارتباط ارزشی ارزش دفتری در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، معنادار بوده است.

جدول ۴. آزمون مقایسه میانگین رابطه ارزش دفتری و ارزش بازار در دوره قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

آماره T استیودنت	دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی			دوره قبل از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی			
	واریانس مشاهده	میانگین ضرایب	نمونه (N)	واریانس مشاهده	میانگین ضرایب	نمونه (N)	
-۱۲/۶۲۵	۰/۰۵۶	۰/۲۳۴	۴۳۹۲۷	۰/۰۵۴	۰/۲۵۳	۴۲۸۶۷	کل نمونه فراتحلیل
-۲۰/۰۹۷	۰/۰۴۱	۰/۳۵۳	۱۱۱۸۸	۰/۰۳۱	۰/۴۰۴	۱۱۶۱۵	کشورهای کامن لا
-۵/۴۱۱	۰/۰۶۰	۰/۲۱۵	۱۳۷۷۸	۰/۰۴۳	۰/۲۳۰	۱۳۵۵۳	کشورهای حقوق نوشته فرانسه
-۳۱/۸۶۵	۰/۰۶۹	۰/۳۰۱	۱۶۸۸	۰/۰۴۶	۰/۶۱۷	۹۷۱	کشورهای حقوق نوشته آلمان
۰/۴۹۲	۰/۰۷۸	۰/۴۰۸	۲۹۵۵	۰/۰۹۴	۰/۴۰۴	۲۷۲۵	کشورهای حقوق نوشته اسکانندیناوی
-۶/۹۳۷	۰/۰۴۲	۰/۳۷۱	۱۳۴۳۳	۰/۰۳۶	۰/۳۸۸	۱۳۸۷۵	ضمانت اجرای زیاد
-۱۰/۹۰۵	۰/۰۷۳	۰/۳۵۳	۹۴۸۳	۰/۰۸۱	۰/۳۹۹	۸۲۸۴	ضمانت اجرای کم
۱/۸۳۴	۰/۰۵۱	۰/۳۴۶	۱۵۹۴۵	۰/۰۴۰	۰/۳۴۲	۱۷۱۰۴	شاخص فقدان زیاد
-۲۳/۳۹۳	۰/۰۶۳	۰/۲۰۶	۱۴۸۰۸	۰/۰۶۶	۰/۲۷۷	۱۲۹۲۸	شاخص فقدان کم
-۵/۰۰۶	۰/۰۵۸	۰/۳۴۳	۱۱۰۴۰	۰/۰۶۴	۰/۳۶۱	۸۹۳۶	واگرایی زیاد
-۱۹/۵۱۳	۰/۰۶۱	۰/۲۶۱	۱۸۰۹۳	۰/۰۴۷	۰/۳۰۷	۱۹۴۷۶	واگرایی کم
-۱۵/۰۷۱	۰/۰۵۵	۰/۲۲۵	۴۲۶۲۸	۰/۰۵۵	۰/۲۵۰	۴۱۴۱۴	پذیرش اجباری
۲۲/۸۷۷	۰۲۷	۰/۵۰۰	۱۲۹۹	۰/۰۲۲	۰/۳۶۵	۱۴۵۳	پذیرش داوطلبانه

از آنجا که بررسی همگنی برای دو دوره بر اساس آزمون کای دو، تجانس بین مطالعات را رد کرده است، این عدم تجانس، بر اساس مبانی نظری قبلی به تفاوت در سیستم‌های حسابداری، منشأ حقوقی، نحوه پذیرش و مدل‌های جانشین اندازه‌گیری متغیرها نسبت داده شد و بر همین مبنا، مطالعات به طبقات مختلف تقسیم شدند و فراتحلیل بار دیگر برای هر گروه از مطالعات به صورت مجزا اجرا شد.

زمانی که مطالعات با توجه به منشأ حقوقی کشورهای مورد بررسی طبقه‌بندی شد، ارتباط ارزشی ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام برای همه طبقات با منشأ مختلف حقوقی کاهش داشته است، اما همچنان، ویژگی ارتباط ارزشی مثبت و معنادار برای این قلم حسابداری همواره وجود داشته است (بر مبنای فاصله اطمینان با دو طرف مثبت و آماره Z).

آماره خیدوی پایین‌تر در هر یک از طبقات نسبت به آماره کای دو محاسبه شده برای کل نمونه نشان دهنده اثرات تعدیلی رژیم‌های حقوقی مختلف، بر بروز اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بوده است. این نتایج نشان می‌دهد که صرف‌نظر از رژیم حقوقی حاکم بر کشورها، ارتباط بین ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و ارزش بازار در دوره پس از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی همچنان معنادار است، اما رقم آن در سیستم مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، کاهش داشته است (به جز در مورد کشورهای دارای منشأ حقوقی اسکاندیناوی) و این کاهش بر مبنای آزمون t در جدول ۴، معنادار بوده است. در مورد کشورهای دارای منشأ حقوقی اسکاندیناوی، افزایش نسبی صورت گرفته است، که معنادار نیست و بخش کوچکی از نمونه را شامل می‌شود. همچنین در میان رژیم‌های مختلف حقوقی، کاهش در ارتباط ارزشی در کشورهای حوزه حقوق نوشته آلمانی مشهودتر بوده است.

با توجه به اثرات تعدیلی شاخص اجرای ضوابط حسابداری و حسابرسی و میزان تجانس بین استانداردهای داخلی یک کشور و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، نتایج حاکی از آن است که برای تمام طبقات، با هر نوع شاخص اجرای حسابداری و حسابرسی بالا و پایین، شاخص فقدان پایین و واگرایی بالا و پایین در کشورهای مورد بررسی، اگرچه همچنان یک ارتباط مثبت و معنی‌داری بین ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و قیمت سهام برقرار است، اما اندازه این ارتباط، بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کاهش یافته و این کاهش بر اساس آزمون مقایسه میانگین در

فرا تحلیل پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری ۱۱۳

جدول ۴، معنادار بوده است. تنها در کشورهای دارای فقدان بالا یک افزایش نسبی صورت گرفته است اما معنی دار نیست. همچنین، آماره کای دوی پایین در تمام طبقات نسبت به کل نمونه، نشان‌دهنده این موضوع است که شاخص اجرای حسابداری در یک کشور، شاخص فقدان بالا یا پایین و واگرایی بالا یا پایین بر بروز اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تأثیر دارد و برای نظام‌های مختلف با ویژگی‌های مختلف، متفاوت بوده است. همچنین پیش‌بینی می‌شد اثرات پذیرش اجباری یا داوطلبانه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری متفاوت باشد. نتایج حاصل از بررسی ۴۲۸۶۷ نمونه در ۶۶ مطالعه حاکی از آن است که پذیرش اجباری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی منجر به کاهش ارتباط ارزشی ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام شده است اما زمانی که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به صورت داوطلبانه توسط شرکت‌ها پذیرش و اجرا شده است، رقم ارتباط ارزشی به صورت قابل توجهی با افزایش همراه بوده است.

پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، شماره ۱۱

جدول ۵. نتایج فراتحلیل تأثیر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی سود حسابداری

نمونه (N)	تعداد پژوهش‌ها	میانگین ضرایب	واریانس مشاهده	خطای واریانس مشاهده	درصد خطا بر واریانس	آماره Z	فاصله اطمینان ۹۵ درصد	آماره کای دو
دوره قبل از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی								
۷۲۲۶۶	۹۴	۰/۱۷۱	۰/۰۳۹	۰/۰۰۱	۰/۰۳۱	۸/۳۱۲	۰/۱۳۱، ۰/۲۱۱	۳۰۰۹/۹۸۶
متغیرهای تعدیل‌کننده:								
کشورهای کامن لا	۱۹۵۳۶	۰/۲۲۶	۰/۰۶۰	۰/۰۰۱	۰/۰۲۰	۴/۷۳۱	۰/۱۳۳، ۰/۳۲۰	۱۲۹۲/۴۸۵
کشورهای حقوق نوشته فرانسه	۳۷۲۲۶	۰/۱۷۸	۰/۰۳۳	۰/۰۰۱	۰/۰۴۷	۷/۷۰۷	۰/۱۳۲، ۰/۲۲۳	۱۳۲۷/۸۱۴
کشورهای حقوق نوشته آلمان	۲۳۶۷	۰/۴۲۹	۰/۰۳۶	۰/۰۰۳	۰/۰۶۹	۶/۷۲۸	۰/۳۰۴، ۰/۵۵۴	۱۲۹/۸۵۲
کشورهای حقوق نوشته اسکانداویناوی	۳۹۶۳	۰/۲۸۱	۰/۰۳۰	۰/۰۰۲	۰/۰۸۵	۵/۶۰۶	۰/۱۸۳، ۰/۳۷۹	۱۴۰/۵۰۸
ضمانت اجرای زیاد	۲۲۶۰۲	۰/۲۱۵	۰/۰۵۴	۰/۰۰۱	۰/۰۲۵	۵/۳۱۵	۰/۱۳۶، ۰/۲۹۴	۱۳۴۱/۸۵۶
ضمانت اجرای کم	۱۳۴۱۰	۰/۲۶۶	۰/۱۳۲	۰/۰۰۳	۰/۰۲۲	۴/۹۷۰	۰/۱۶۱، ۰/۳۷۲	۲۰۵۴/۷۱۱
شاخص فقدان زیاد	۲۹۵۲۴	۰/۱۸۹	۰/۰۳۵	۰/۰۰۱	۰/۰۴۳	۷/۰۰۲	۰/۱۳۶، ۰/۲۴۳	۱۱۱۶/۲۵۰
شاخص فقدان کم	۲۴۳۰۷	۰/۱۹۹	۰/۰۴۸	۰/۰۰۱	۰/۰۲۷	۵/۲۷۴	۰/۱۲۵، ۰/۲۷۳	۱۲۷۷/۳۲۴
واگرایی زیاد	۱۴۶۸۸	۰/۲۲۷	۰/۱۲۷	۰/۰۰۲	۰/۰۲۲	۴/۳۴۱	۰/۱۲۵، ۰/۳۳۰	۲۰۶۱/۶۴۸
واگرایی کم	۳۴۱۲۷	۰/۲۰۲	۰/۰۳۰	۰/۰۰۱	۰/۰۳۳	۷/۰۶۰	۰/۱۴۶، ۰/۲۵۸	۱۰۶۷/۲۱۳
پذیرش اجباری	۶۹۳۷۲	۰/۱۶۹	۰/۰۳۹	۰/۰۰۱	۰/۰۲۸	۷/۶۹۲	۰/۱۲۶، ۰/۲۱۱	۲۹۲۸/۲۹۹
پذیرش داوطلبانه	۳۰۶۷	۰/۲۴۰	۰/۰۲۵	۰/۰۰۳	۰/۰۱۳	۵/۰۴۷	۰/۱۴۷، ۰/۳۳۳	۸۵/۹۵۵
مدل قیمت	۴۲۸۶۷	۰/۲۱۹	۰/۰۵۴	۰/۰۰۱	۰/۰۲۶	۷/۶۰۹	۰/۱۶۲، ۰/۲۷۵	۲۵۸۰/۶۳۱
مدل بازده	۲۹۵۷۲	۰/۱۰۳	۰/۰۱۰	۰/۰۰۱	۰/۰۹۷	۵/۵۸۷	۰/۰۶۷، ۰/۱۳۹	۲۸۸/۰۳۲

آماره کای دو	فاصله اطمینان ۹۵ درصد	آماره Z	درصد خطا بر واریانس	خطای واریانس مشاهده	واریانس مشاهده	میانگین ضرایب	تعداد پژوهش ها	نمونه (N)	
دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی									
۴۲۷۱/۶۲۸	۰/۱۵۹, ۰/۲۵۳	۸/۶۰۹	۰/۰۲۲	۰/۰۰۱	۰/۰۵۳	۰/۲۰۶	۹۳	۷۳۶۳۵	فرا تحلیل کل نمونه
متغیرهای تعدیل کننده:									
۹۶۹/۷۹۰	۰/۳۱۰, ۰/۴۵۷	۱۰/۱۶۲	۰/۰۲۷	۰/۰۰۱	۰/۰۳۷	۰/۳۸۳	۲۶	۱۹۰۵۴	کشورهای کامن لا
۱۸۴۸/۹۴۸	۰/۱۳۱, ۰/۲۳۶	۶/۸۶۰	۰/۰۳۴	۰/۰۰۱	۰/۰۴۵	۰/۱۸۴	۶۳	۳۸۰۱۹	کشورهای حقوق نوشته فرانسه
۱۹۰/۳۹۶	۰/۰۹۱, ۰/۳۷۸	۳/۱۹۵	۰/۰۴۷	۰/۰۰۲	۰/۰۴۹	۰/۲۳۵	۹	۳۵۰۴	کشورهای حقوق نوشته آلمان
۲۴۳/۲۸۵	۰/۰۸۹, ۰/۴۲۵	۲/۹۹۸	۰/۰۲۸	۰/۰۰۲	۰/۰۸۸	۰/۲۵۷	۱۲	۴۱۹۳	کشورهای حقوق نوشته اسکانندیناوی
۱۱۲۲/۸۷۹	۰/۳۰۷, ۰/۴۴۰	۱۱/۰۱۸	۰/۰۲۹	۰/۰۰۱	۰/۰۳۸	۰/۳۷۳	۳۳	۲۲۰۲۳	ضمانت اجرای زیاد
۲۳۲۰/۶۴۷	۰/۱۴۶, ۰/۳۵۸	۴/۶۵۰	۰/۰۲۰	۰/۰۰۳	۰/۱۳۵	۰/۲۵۲	۴۶	۱۵۰۴۹	ضمانت اجرای کم
۷۶۵۳/۲۳۷	۰/۱۱۹, ۰/۳۹۶	۳/۶۴۶	۰/۰۰۶	۰/۰۰۱	۰/۲۴۰	۰/۲۵۸	۴۸	۲۷۷۹۴	فقدان زیاد
۱۴۵۴/۷۶۰	۰/۱۳۷, ۰/۲۸۶	۵/۵۶۶	۰/۰۲۳	۰/۰۰۱	۰/۰۴۹	۰/۲۱۱	۳۴	۲۷۰۶۱	فقدان کم
۲۶۸۱/۶۰۰	۰/۱۸۵, ۰/۳۹۳	۵/۴۵۸	۰/۰۱۷	۰/۰۰۲	۰/۱۲۹	۰/۲۸۹	۴۶	۱۷۴۵۴	واگرایی زیاد
۱۸۸۰/۸۱۹	۰/۱۵۹, ۰/۳۱۰	۶/۰۹۷	۰/۰۱۹	۰/۰۰۱	۰/۰۵۲	۰/۲۳۵	۳۵	۳۲۳۸۵	واگرایی کم
۴۱۲۶/۰۵۸	۰/۱۵۲, ۰/۲۵۲	۷/۹۴۴	۰/۰۲۰	۰/۰۰۱	۰/۰۵۴	۰/۲۰۲	۸۳	۷۰۸۸۰	پذیرش اجباری
۱۱۵/۲۵۷	۰/۲۱۵, ۰/۴۲۶	۵/۹۶۹	۰/۰۹۵	۰/۰۰۳	۰/۰۳۲	۰/۳۲۰	۱۱	۲۹۲۸	پذیرش داوطلبانه
۳۵۷۸/۶۷۰	۰/۱۸۹, ۰/۳۱۸	۷/۷۰۸	۰/۰۱۸	۰/۰۰۱	۰/۰۷۱	۰/۲۵۳	۶۶	۴۳۹۲۷	مدل قیمت
۵۷۸/۴۵۴	۰/۰۸۷, ۰/۱۸۸	۵/۳۳۳	۰/۰۴۸	۰/۰۰۱	۰/۰۱۹	۰/۱۳۸	۲۸	۲۹۸۸۱	مدل بازده

در مجموع مطالعات در خصوص ارتباط ارزشی ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام حاکی از آن است که پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی موجب کمتر شدن ویژگی ارتباط ارزشی ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام شده است؛ اگرچه این ارتباط در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نیز به طور مثبت برقرار بوده است.

جدول ۵، نتایج فراتحلیل برای ارتباط ارزشی سود حسابداری در دوره قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را نشان می‌دهد.

بر مبنای نتایج فراتحلیل، شواهد حاکی از آن است که سود حسابداری هم در دوره قبل و هم در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی رابطه معناداری با ارزش بازار داشته است؛ اما مقدار آن به طور معناداری در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی افزایش یافته است. این رقم در دوره قبل از پذیرش به طور میانگین ۰/۱۷ بوده است که در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به ۰/۲۱ رسیده است و این افزایش بر مبنای آزمون مقایسه میانگین‌ها در جدول ۶، معنادار بوده است.

آزمون اثرات تعدیلی ریشه‌های مختلف حقوقی نشان می‌دهد که در مطالعات کشورهای با نظام حقوقی کامن‌لا و حقوق نوشته مبتنی بر فرانسه، ارتباط ارزشی سود حسابداری با پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به طور معناداری افزایش یافته است، اما این ویژگی سود در کشورهای با نظام حقوقی مبتنی بر حقوق نوشته آلمان و اسکاندیناوی، با پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کاهش داشته است. این نتایج نشان می‌دهد که اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی سودهای حسابداری، به منشأ قانونی کشور پذیرنده بستگی دارد.

فرا تحلیل پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی و ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری ۱۱۷

جدول ۶. آزمون مقایسه میانگین رابطه سود حسابداری و ارزش بازار در دوره قبل و

بعد از پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی

T آماره استیوندت	دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی			دوره قبل از پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی			
	واریانس مشاهده	میانگین ضرایب	نمونه (N)	واریانس مشاهده	میانگین ضرایب	نمونه (N)	
۳۱/۱۷۶	۰/۰۵۳	۰/۲۰۶	۷۳۶۳۵	۰/۰۳۹	۰/۱۷۱	۷۲۲۶۶	فرا تحلیل کل نمونه
۷۰/۱۰۲	۰/۰۳۷	۰/۳۸۳	۱۹۰۵۴	۰/۰۶۰	۰/۲۲۶	۱۹۵۳۶	کشورهای کامن لا
۴/۳۱۰	۰/۰۴۵	۰/۱۸۶	۳۸۰۱۹	۰/۰۳۳	۰/۱۷۸	۳۷۲۲۶	کشورهای حقوق نوشته فرانسه
-۳۴/۹۱۴	۰/۰۴۹	۰/۲۳۵	۳۵۰۴	۰/۰۳۶	۰/۴۲۹	۲۳۶۷	کشورهای حقوق نوشته آلمان
-۴/۴۰۸	۰/۰۸۸	۰/۲۵۷	۴۱۹۳	۰/۰۳۰	۰/۲۸۱	۳۹۶۳	کشورهای حقوق نوشته اسکاندیناوی
۷۷/۷۲۹	۰/۰۳۸	۰/۳۷۳	۲۲۰۲۳	۰/۰۵۴	۰/۲۱۵	۲۲۶۰۲	ضمانت اجرای زیاد
-۳/۳۰۴	۰/۱۳۵	۰/۲۵۲	۱۵۰۴۹	۰/۱۳۲	۰/۲۶۶	۱۳۴۱۰	ضمانت اجرای کم
۲۲/۲۸۵	۰/۲۴۰	۰/۲۵۸	۲۷۷۹۴	۰/۰۳۵	۰/۱۸۹	۲۹۵۲۴	شاخص فقدان زیاد
۶/۳۱۲	۰/۰۴۹	۰/۲۱۱	۲۷۰۶۱	۰/۰۴۸	۰/۱۹۹	۲۴۳۰۷	شاخص فقدان کم
۱۵/۴۰۹	۰/۱۲۹	۰/۲۸۹	۱۷۴۵۴	۰/۱۲۷	۰/۲۲۷	۱۴۶۸۸	واگرایی زیاد
۲۰/۸۷۷	۰/۰۵۲	۰/۲۳۵	۳۲۳۸۵	۰/۰۳۰	۰/۲۰۲	۳۴۱۲۷	واگرایی کم
۲۸/۸۱۱	۰/۰۵۴	۰/۲۰۲	۷۰۸۸۰	۰/۰۳۹	۰/۱۶۹	۶۹۳۷۲	پذیرش اجباری
۱۸/۵۰۷	۰/۰۳۲	۰/۳۲۰	۲۹۲۸	۰/۰۲۵	۰/۲۴۰	۳۰۶۷	پذیرش داوطلبانه
۲۰/۳۰۳	۰/۰۷۱	۰/۲۵۳	۴۳۹۲۷	۰/۰۵۴	۰/۲۱۹	۴۲۸۶۷	مدل قیمت
۳۵/۴۰۲	۰/۰۱۹	۰/۱۳۸	۲۹۸۸۱	۰/۰۱۰	۰/۱۰۳	۲۹۵۷۲	مدل بازده

بررسی اثرات تعدیلی نظام غالب حسابداری و حسابرسی در کشور پذیرنده استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، حاکی از اثرات متفاوت پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی سود حسابداری بوده است؛ به گونه ای که در نظام های با ضوابط اجرایی بالای حسابداری و حسابرسی، ارتباط ارزشی در دوره قبل از پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، ۰/۲۲ بوده است که بعد از پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی به ۰/۳۷ رسیده است؛ اما در نظام های با ضوابط اجرایی پایین حسابداری و حسابرسی، این رقم با یک کاهش معنادار از ۰/۲۷ به ۰/۲۵ همراه بوده است که نشان می دهد، اثرات مثبت پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی در کشورهای با

ضوابط اجرایی بالای حسابداری، بیشتر نمایان شده است. همچنین تغییرات ارتباط ارزشی در دوره‌های قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای کشورهای با اختلافات متفاوت از اصول پذیرفته شده داخلی و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، متفاوت بوده است و افزایش ارتباط ارزشی سود در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، در کشورهایی که اصول پذیرفته شده قبلی آنها با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تفاوت زیادی داشته است، بیشتر است. همچنین واگرایی بالا نسبت به واگرایی پایین، بستر بهتری برای بروز اثرات اطلاعاتی پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بوده است.

اثرات پذیرش داوطلبانه و اجباری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با یکدیگر متجانس نیست. نتایج ارائه شده در جدول ۴ حاکی از آن است که اگرچه ارتباط ارزشی سود حسابداری در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در هر دو حالت داوطلبانه و اجباری با افزایش همراه بوده است، اما این افزایش در ارتباط ارزشی، در حالت پذیرش داوطلبانه بیشتر بوده است.

پژوهش‌های بررسی شده، از مدل‌های قیمت یا بازده برای بررسی ارتباط ارزشی سود حسابداری در دوره‌ی قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده کرده بودند. بررسی‌های آماری نشان می‌دهد، چه بر مبنای مدل قیمت و چه بر مبنای مدل بازده، ارتباط ارزشی سود حسابداری در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با افزایش همراه بوده که این رقم در مدل قیمت (بازده) در دوره قبل از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، $0/22$ ($0/10$) بوده است و با پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، به $0/25$ ($0/14$) افزایش یافته است.

بحث و نتیجه‌گیری

از زمان انتشار استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، عواقب اقتصادی و اثر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر کیفیت اطلاعات حسابداری، موضوع بحث برانگیز محافل حرفه‌ای و آکادمیک بوده است و تحلیل‌های متفاوتی از آن ارائه شده است. بعد از گذشت سال‌ها از اولین تجربه پذیرش این استانداردها، پژوهش‌های تجربی زیادی در سرتاسر دنیا

در خصوص تأثیر پذیرش آنها بر کیفیت گزارشگری مالی گزارش شده است که امکان یک جمع‌بندی در خصوص نتایج پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را فراهم می‌آورد. به منظور پاسخ به تناقضات و ناسازگاری‌ها در نتایج پژوهش‌های قبلی، در این مقاله، یک فرا تحلیل از مطالعات تجربی در خصوص اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری انجام گرفته است. برای این منظور، با توجه به اینکه، تأکید اصلی بر مربوط بودن نسبت به قابلیت اتکا، تأکید بر ارزش‌های منصفانه و رهنمودهای تجویزی کم، از ویژگی‌های اصلی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی است (جمال و همکاران، ۲۰۰۹) و از این روی انتظار می‌رفت بکارگیری آنها، اطلاعات داخلی واحد تجاری جدید را آشکار می‌کند و شگفتی در سودهای آینده را کاهش دهد (بوسلینک، ۲۰۰۹) فرضیات پژوهش در خصوص افزایش ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی طراحی و برای کل نمونه و زیرگروه‌های برگرفته از مبانی نظری آزمون شد.

نتایج حاکی از آن است که به طور کلی، اطلاعات حسابداری در دوره قبل و بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی دارای ارتباط ارزشی بوده‌اند اما پذیرش استانداردهای مذکور، تأثیر معناداری بر اندازه ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری داشته است. نتایج نشان می‌دهد، در حالی که ارتباط ارزشی ارزش دفتری سهام در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کاهش یافته است، مقدار این کاهش، تحت تأثیر محیط تجاری و سیاسی کشورها، متفاوت بوده و در کشورهای دارای منشأ قانونی آلمان، دارای ضمانت اجرایی حسابداری کم و واگرایی زیاد، بیشترین کاهش در ارتباط ارزشی رخ داده است. تنها افزایش معنادار در ارتباط ارزشی ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام، برای شرکت‌هایی رخ داده است که به صورت داوطلبانه این استانداردها را بکار گرفته‌اند.

در حالت کلی، ارتباط ارزشی سود حسابداری، در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به طور معناداری افزایش داشته است. زمانی که بررسی برای زیرگروه‌ها با ویژگی‌های مختلفی صورت گرفت، نتایج متفاوتی به دست آمد. در حوزه‌های دارای منشأ قانونی کامن لا و نوشته فرانسه، ارتباط ارزشی سود حسابداری در دوره بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با افزایش همراه بوده است اما برای

حوزه‌های مبتنی بر منشأ حقوقی نوشته آلمان و اسکاندیناوی، ارتباط ارزشی سود حسابداری کاهش داشته است. همچنین در کشورهای دارای ضمانت اجرایی بالای حسابداری و حسابرسی، ارتباط ارزشی سود حسابداری افزایش معناداری داشته است در حالی که در کشورهای دارای حسابداری و حسابرسی توسعه نیافته، این ویژگی کیفی سود با کاهش همراه بوده است. بدین ترتیب می‌توان نتیجه گرفت که اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، تحت تأثیر محیط پذیرش این استانداردها قرار گرفته است و نتایج یکسانی به همراه نداشته است. این نتایج مطابق با نتایج پژوهش احمد و همکاران (۲۰۱۳) و تحلیل‌های نظری بال و همکاران (۲۰۰۰) است. آنها استدلال می‌کنند که بکارگیری و تدوین یک استاندارد خاص، یک فرآیند سیاسی است که تابع محیط تجاری و سیاسی بوده و بالایی‌های سیاسی مختلفی همراه است. از آنجا که در کشورهای در حال توسعه، ویژگی‌های شاخص توسعه انسانی پایین، حاکمیت بخش عمومی و حرفه حسابداری نسبتاً توسعه نیافته حاکم است؛ بروز اثرات بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توسط اقتصادهای در حال توسعه بیشتر محفل بحث و جدل بوده است. برای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، به عنوان استانداردهای توسعه یافته، نیاز به سطح بالایی از توسعه اقتصادی به منظور موفقیت در اجرا وجود دارد (چیان و اوتمن، ۲۰۱۴). تغییرات مربوط بودن اطلاعات حسابداری بعد از بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه متفاوت بوده و در کشورهای در حال توسعه به دلیل نوسان‌پذیری زیاد قیمت‌ها و عدم وجود قیمت‌های قابل اتکا، اجرای حسابداری ارزش منصفانه، به احتمال کمی سودمندی افشای اطلاعات حسابداری را افزایش خواهد داد (بال، ۲۰۰۶). نتایج پژوهش حاضر همچنین حاکی از کاهش ارتباط ارزشی ارقام حسابداری بعد از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کشورهای دارای نظام حسابداری توسعه نیافته است که این تجربه، لزوم مراقبت در اجرای این استانداردها را در ایران برمی‌انگیزد. در مبانی نظری قبلی بحث شده است که با وجود اینکه سیستم حسابداری و حسابرسی قدرتمند می‌تواند ابزاری برای جبران ضعف قوانین حفاظت از سرمایه‌گذاران باشد (لاپورتا و همکاران، ۱۹۹۸)؛ اما این سیستم خود نتیجه نظام‌های قانونی حاکم، میزان توسعه اقتصادی و بازارهای مالی، و ساختار حرفه حسابداری است.

این پژوهش، همچنین با محدودیت‌هایی در نتایج همراه بوده است. با این که، فراتحلیل برای شواهد موجود از تمام کشورها انجام شد، اما شواهد قوی از بکارگیری این استانداردها و پیاده‌سازی ارزش منصفانه در بازارهای در حال توسعه وجود ندارد و عمده نمونه مورد بررسی در این پژوهش، کشورهای اروپایی بودند که با در نظر گرفتن شرایط خاص محیطی ایران، تعمیم نتایج باید با احتیاط صورت گیرد. همچنین عوامل دیگری، جدا از آنچه که در این پژوهش به عنوان متغیر تعدیل‌کننده در نظر گرفته شده بود، وجود دارند که ممکن است اثرات پذیرش این استانداردها را تحت تأثیر قرار داده باشد. میزان توسعه اقتصادی، سیستم مالی و اقتصاد کلان کشورها، تمرکز مالکیت، نظام حاکمیت شرکتی و جایگاه بخش خصوصی در حرفه حسابداری کشورها، از جمله عواملی هستند که می‌توانند بر بروز اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تأثیرگذار باشند و در این پژوهش در نظر گرفته نشده‌اند و لذا می‌توانند موضوع پژوهش‌های آتی باشند.

یادداشت‌ها

1. Accounting and Auditing Enforcement
2. Absence
3. Divergence

منابع

- Adibah, W., Ismail, W., Kamarudin, A.K., Zijl, V.Z., Dunstan, K. (2013) "Earnings quality and the adoption of IFRS-based accounting standards: Evidence from an emerging market". *Asian Review of Accounting*, 21 (1), 53 – 73.
- Agostino, M., Drago, D., & Silipo, D. B. (2011). The value relevance of IFRS in the European banking industry. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 36(3), 437–457.
- Ahmed, K., Chalmers, K., Khelif, H. A Meta-analysis of IFRS Adoption Effects. (2013). *The International Journal of Accounting*. 48 (2013) 173–217.
- Ahmed, K., & Courtis, J. K. (1999). Associations between corporate characteristics and disclosure levels in annual reports: A meta-analysis. *The British Accounting Review*, 31(1), 35–61.
- Aharony, J., Barniv, R., & Falk, H. (2010). The impact of mandatory IFRS adoption on equity valuation of accounting numbers for security investors in the EU. *European Accounting Review*, 19(3), 535–578.

- Ali, A. and L. Hwang. 2000. Country-specific factors related to financial reporting and the value relevance of accounting data. *Journal of Accounting Research*, 38 (Spring), 1-21.
- Ashbaugh, H., & Pincus, M. (2001). Domestic accounting standards, international accounting standards, and the predictability of earnings. *Journal of Accounting Research*, 39(3), 417-434.
- Ashraf E. Elbakry, Jacinta C. Nwachukwu, Hussein A. Abdou, TamerElshandidy. (2017). Comparative evidence on the value relevance of IFRS-based accounting information in Germany and the UK. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation* 28 (2017) 10-30.
- Athianos, S., Vazakidis, A., & Dritsakis, N. (2005). Financial statement effects of adopting International Accounting Standards: The case of Greece. Working paper: University of Macedonia, Online (Available at [http:// papers.ssrn.com /sol3/papers.cfm ?abstract_id=1829348](http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1829348)).
- Baboukardos, D., Rimmel, G. (2016). Value Relevance of Accounting Information Under an Integrated Reporting Approach: A Research. *Journal of Accounting and Public Policy*, 35, (4), 437-452.
- Ball, R. (1995). The theory of stock market efficiency: Accomplishments and efficiency. *Journal of Applied Corporate Finance*, 8(1), 4-18.
- Ball, R. (2006). International Financial Reporting Standards (IFRS): Pros and cons for investors. *Accounting and Business Research*, 36(Suppl. 1), 5-27.
- Bartov, E., Goldberg, S., & Kim, M. (2005). Comparative value relevance among German, U.S., and international accounting standards: A German stock market perspective. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 20(2), 95-119.
- Barth, M. E., Beaver, W. H., & Landsman, W. R. (2001). The relevance of the value relevance literature for financial accounting standard setting: Another view. *Journal of Accounting and Economics*, 31(1-3).
- Barth, M. E., Landsman, W. R., & Lang, M. H. (2008). International Accounting Standards and accounting quality. *Journal of Accounting Research*, 46(3), 467-498.
- Beaver, W. H. (1998). *Financial reporting: An accounting revolution*. (3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Brown, P. (2011). International financial reporting standards: What are the benefits? *Accounting and Business Research*, 41(3), 269-285.
- Brüggemann, U., Hitz, J., & Sellhorn, T. (2012). Intended and unintended consequences of mandatory IFRS adoption: A review

- of extant evidence and suggestions for future research. Online, Available at SSRN. <http://ssrn.com/abstract=1684036>. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1684036>.
- Beisland, L.A., Knivsfla, K.H. (2015), "Have IFRS changed how stock prices are associated with earnings and book values?". *Review of Accounting and Finance*, 14 (1), 41 – 63. <http://dx.doi.org/10.1108/RAF-06-2013-0079>
- Brown, Judy (2009). Democracy, Sustainability and Dialogic Accounting Technologies: Taking Pluralism Seriously. *Critical Perspectives on Accounting*, Vol. 20, pp. 313-342.
- Byard, D., Li, Y., & Yu, Y. (2011). The effect of mandatory IFRS adoption on financial analysts' information environment. *Journal of Accounting Research*, 49(1), 69–96.
- Capkun, V., Cazavan-Jeny, A., Jeanjean, T., & Weiss, L. A. (2008). Earnings management and value relevance during the mandatory transition from local GAAPs to IFRS in Europe. Working paper, HEC Paris, Online (Available at http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1125716).
- Chalmers, K., Clinch, G., & Godfrey, J. M. (2008). Adoption of International Financial Reporting Standards: Impact on the value relevance of intangible assets. *Australian Accounting Review*, 18(3), 237–247.
- Chalmers, K., Clinch, G., & Godfrey, J. M. (2011). Changes in value relevance of accounting information upon IFRS adoption: Evidence from Australia. *Australian Journal of Management*, 36(2), 151–173.
- Chebaane, S., Othman, H. (2014). The impact of IFRS adoption on value relevance of earnings and book value of equity: the case of emerging markets in African and Asian regions. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 145 (2014) 70 – 80.
- Chen, H., Tang, Q., Jiang, Y., & Lin, Z. (2010). The role of International Financial Reporting Standards in accounting quality: Evidence from the European Union. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 21(3), 220–278.
- Cheung, S. F., & Chan, D. K. S. (2004). Dependent effect sizes in meta-analysis: Incorporating the degree of interdependence. *Journal of Applied Psychology*, 89, 780–791.
- Christie, A. A. (1990). Aggregation of test statistics: An evaluation of the evidence on contracting and size hypotheses. *Journal of Accounting and Economics*, 12(1–3), 15–36.
- Chua, Y. L., Cheong, C. S., & Gould, C. S. (2012). The impact of

- mandatory IFRS adoption on accounting quality: Evidence from Australia. *Journal of International Accounting Research*, 11(1), 119–146.
- Clarkson, P., Hanna, J. D., Richardson, G. D., & Thompson, R. (2011). The impact of IFRS adoption on the value relevance of book value and earnings. *Journal of Contemporary Accounting and Economics*, 7(1), 1–17.
- Cuijpers#, R., & Buijink, W. (2005). Voluntary adoption of non-local GAAP in the European Union: A study of determinants and consequences. *European Accounting Review*, 14(3), 487–524.
- Cutillas-Gomariz, M. Fuensanta., Sánchez-Ballesta, Juan P., Yagüe , José, The Effects of IFRS on Net Income and Earnings Components: Value Relevance, Persistence and Predictive Value. *Spanish Journal of Finance and Accounting*, 45 (3), 365-388.
- Dalton, D. R., Daily, C. M., Johnson, J. L., & Ellstrand, A. E. (1999). Number of directors and financial performance: A meta-analysis. *Academy of Management Journal*, 42(6), 674–686.
- Daske, H. (2006). Economic benefits of adopting IFRS or US-GAAP: Have the expected cost of equity capital really decreased? *Journal of Business Finance & Accounting*, 33(3&4), 329–373.
- Daske, H., & Gebhardt, G. (2006). International financial reporting standards and experts' perceptions of disclosure quality. *Abacus*, 42(3 & 4), 461–498.
- Daske, H., Hail, L., Leuz, C., & Verdi, R. (2008). Mandatory IFRS reporting around the world: Early evidence on the economic consequences. *Journal of Accounting Research*, 46(5), 1085–1142.
- Devalle, A., Onali, E., & Magarini, R. (2010). Assessing the value relevance of accounting data after the introduction of IFRS in Europe. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 21(2), 85–119.
- Dimitropoulos, E. P., Asteriou, D., Kousenidis, D., Leventis, S. (2013). The impact of IFRS on accounting quality: Evidence from Greece. *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*. 29 (2013) 108–123
- Ding, Y., Hope, O., Jeanjean, T., & Stolowy, H. (2007). Differences between domestic accounting standards and IAS: Measurement, determinants and implications. *Journal of Accounting and Public Policy*, 26, 1–38.
- Eng, L., Sun, L., Vichitsarawong, T. (2014). Are International Financial Reporting Standards–Based and U.S. GAAP–Based Accounting Amounts Comparable? Evidence From U.S. ADRs. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*. 29 (2), 163 – 187.

- Epstein, B. (2009). The economic effects of IFRS adoption. *The CPA Journal* (March), 26-31.
- Francis, J. and I. Khurana and R. Pereira. (2001). Investor Protection Laws, Accounting and Auditing Around the World. Working paper, University of Missouri-Columbia, Online.
- Gan, C., Chong, L., Ahmad, Z. (2016), "Impacts of FRS139 Adoption on Value Relevance of Financial Reporting in Malaysia". *Managerial Finance*, 42 (7). 1- 26. <http://dx.doi.org/10.1108/MF-06-2015-0167>
- García-Meca, E., & Sánchez-Ballesta, J. P. (2010). The association of board independence and ownership concentration with voluntary disclosure: A meta-analysis. *The European Accounting Review*, 19(3), 603–627.
- Garrouch, H., Hadriche, M., Omri, A., (2014). Earnings management and corporate governance related to mandatory IFRS adoption: evidence from French-listed firms. *Int. J. Managerial and Financial Accounting*, 6 (4). 323- 340.
- Gjerde, Ø., Knivsflå, K., & Sættem, F. (2008). The value-relevance of adopting IFRS: Evidence from 145 NGAAP restatements. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 17(2), 92–112.
- Glass, G. V. (1976). Primary, secondary, and meta-analysis of research. *Educational Researcher*, 5(10), 3–8.
- Gong, J.J., Wang, S.I. (2016). Changes in the value relevance of research and development expenses after IFRS adoption. *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*. 35, Pages 49–61. <http://dx.doi.org/10.1016/j.adiac.2016.05.002>
- Gooding, R. Z, & Wagner, J. L. (1985). A meta-analytic review of the relationship between size and performance: The productivity and efficiency of organizations and their subunits. *Administrative Science Quarterly*, 30, 462–481.
- Guenther, N., Gegenfurtner, B., Kaserer, C., & Achleitner, A. (2009). International Financial Reporting Standards and earnings quality: The myth of voluntary vs. mandatory adoption. Working paper: Center for Entrepreneurial and Financial Studies, Online (Available at http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1413145)
- Gul, F. A., Fung, S. Y. K., & Jaggi, B. (2009). Earnings quality: Some evidence on the role of auditor tenure and auditors' industry expertise. *Journal of Accounting and Economics*, 47(3), 265–287.
- Habib, A. (2012). Non-audit service fees and financial reporting quality: A meta-analysis. *Abacus*, 48(2), 214–248.
- Hamberg, M., Beisland, L.A. (2014). Changes in the value relevance

- of goodwill accounting following the adoption of IFRS 3. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 23 (2014). 59–73.
- Hansen, B., Pownall, G., Prakash, R., Vulcheva, M. (2014). Earnings changes associated with relaxing the reconciliation requirement in non-U.S. firms' SEC filings. *J. Account. Public Policy*, 33 (2014) 424–448.
- Harris, M. S., & Muller, K. A., III (1999). The market valuation of IAS versus US-GAAP accounting measures using Form 20-F reconciliations. *Journal of Accounting and Economics*, 26(1–3), 285–312.
- Hay, D., Knechel, W. R., & Wong, N. (2006). Audit fees: A meta-analysis of the effect of supply and demand attributes. *Contemporary Accounting Research*, 23(1), 141–192.
- Hillier, D., Hodgson, A., Ngole, S. (2016). IFRS and Secrecy: Assessing Accounting Value Relevance Across Africa (October 2016). *Journal of International Financial Management & Accounting*, 27 (3), 237-268, <http://dx.doi.org/10.1111/jifm.12043>
- Horton, J., Serafeim, G., & Serafeim, I. (2012). Does mandatory IFRS adoption improve the information environment? *Contemporary Accounting Research*. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1911-3846.2012.01159.x>.
- Horton, J., Serafeim, G., Serafeim, I. (2013). Does Mandatory IFRS Adoption Improve the Information Environment? *Contemporary Accounting Research*, 30, (1). 388-423. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1264101>.
- Houqe, N., van Kesteren, M., & Clarkson, P. (2012a). Understanding IFRS adoption: A review of current debate and consequences. Working paper: Victoria University of Wellington, Online.
- Houqe, M. N., van Zijl, T., Dunstan, K., & Karim, A. K. M. W. (2012b). The Effect of IFRS adoption and investor protection on earnings quality around the world. *The International Journal of Accounting*, 47(3), 333–355.
- Hung, M. 2000 Accounting standards and value relevance of financial statements: An international analysis. *Journal of Accounting and Economics*, 30 (December), 401-420.
- Hung, M., & Subramanyam, K. R. (2007). Financial statement effects of adopting International Accounting Standards: The case of Germany. *Review of Accounting Studies*, 12(4), 623–657.
- Hunter, J. E., Schmidt, F. L., & Jackson, G. B. (1982). *Studying organizations: Innovations in methodology. Meta-analysis: Cumulating research findings across studies*, Vol. 4, Beverly Hills: Sage.

- Hunter, J. E., & Schmidt, F. L. (1990). *Methods of meta-analysis: Correcting error and bias in research findings*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Hunter, J. E., & Schmidt, F. L. (2000). Fixed effects vs. random effects meta-analysis models: Implications for cumulative research knowledge. *International Journal of Selection and Assessment*, 8(4), 275–292.
- Iatridis, G. (2010). International Financial Reporting Standards and the quality of financial statement information. *International Review of Financial Analysis*, 19(3), 193–204.
- Iatridis, G., & Rouvolis, S. (2010). The post-adoption effects of the implementation of International Financial Reporting Standards in Greece. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 19(1), 55–65.
- Ismail, W. A., Van Zijl, T., & Dunstan, K. (2010). Earnings quality and the adoption of IFRS-based accounting standards: Evidence from an emerging market. Working paper: University of Wellington and Bond University, Online (Available at <http://ssrn.com/abstract=1566634>).
- Jarva, Henry and Lantto, Anna-Maija. (2012). Information Content of IFRS versus Domestic Accounting Standards: Evidence from Finland. *The Finnish Journal of Business Economics*, 2, 141-177.
- Jennions, M., & Moller, A. (2002a). Publication bias in ecology and evolution: An empirical assessment using the ‘trim and fill’ method. *Biological Review*, 77, 211–222.
- Jennions, M., & Moller, A. (2002b). Relationships fade with time: A meta-analysis of temporal trends in publication in ecology and evolution. *Proceedures of the Royal Society*, London, 269, 43–48.
- Jermakowicz, E. K., Prather-Kinsey, J., & Wulf, I. (2007). The value relevance of accounting income reported by DAX-30 German companies. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 18(3), 151–191.
- Jönsson, M., Jansson, A., & van Koch, C. (2012). Has the introduction of IFRS improved accounting quality? A comparative study of five countries. Working paper: School of Business and Economics, Linnaeus University, Online.
- Kabir, M. H., Laswad, F., & Islam, M. A. (2010). Impact of IFRS in New Zealand on accounts and earnings quality. *Australian Accounting Review*, 20(4), 343–357.
- Kadri, M. H., & Mohamed, Z. (2008). Relationship between market value and book value of Malaysian firms under pre and post FRS. Working paper, UiTMNegeri Johor, Online (Available at

- http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1440771)
- Karampinis, N., & Hevas, D. (2009). The effect of the mandatory application of IFRS on the value relevance of accounting data: Some evidence from Greece. *European Research Studies*, 12(1), 73–100.
- Kouki, A. (2015). Accounting valuation models under international financial reporting standards: evidence from some European listed companies. *Int. J. Managerial and Financial Accounting*, 7(1), 82–101.
- Khlif, H., & Souissi, M. (2010). The determinants of corporate disclosure: A meta-analysis. *International Journal of Accounting and Information Management*, 18(3), 198–219.
- Kim, J., & Shi, H. (2012). Voluntary IFRS adoption, analyst coverage, and information quality: International evidence. *Journal of International Accounting Research*, 11(1), 45–76.
- Kinney, W. R., Jr., & Martin, R. D. (1994). Does auditing reduce bias in financial reporting? A review of audit-related adjustment studies. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 13(1), 149–156.
- Kinnunen, J., Niskanen, J., & Kasanen, E. (2000). To whom are IAS earnings informative? Domestic versus foreign shareholders' perspectives. *European Accounting Review*, 9(4), 499–517.
- Kothari, S. P., & Zimmerman, J. L. (1995). Price and returns models. *Journal of Accounting and Economics*, 20(2), 155–192.
- Landsman#, W. R., Maydew, E. L., & Thornock, J. R. (2012). The information content of annual earnings announcements and mandatory adoption of IFRS. *Journal of Accounting and Economics*, 53(1-2), 34–54.
- LaPorta, R., Lopez-de-Silanes, F., & Shleifer, A. (1998). Law and finance. *Journal of Political Economy*, 106(6), 1113–1155.
- Li, W., Guo, H. (2016). The Different Changes Of Value Relevance Of Earnings Between SOEs And NSOEs After Adoption Of IFRS: Evidence From China. *The Journal of Applied Business Research*, 32 (3). 765- 785
- Liao, Q., Sellhorn, T., & Skaife, H. (2012). The cross-country comparability of IFRS earnings and book values: Evidence from France and Germany. *Journal of International Accounting Research*, 11(1), 155–184.
- Lipsey, M. W., & Wilson, D. B. (2001). *Practical meta-analysis. USA: Sage Publications.*
- Liu, C., Yao, L. J., Hu, N., & Liu, L. (2011). The impact of IFRS on accounting quality in a regulated market: An empirical study of China. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 26(4), 659–676.
- Martínez, J. A., Martínez, D. A. and Lin, H. (2014), The Value

- Relevance of Accounting Numbers Under International Financial Reporting Standards. *Australian Accounting Review*, 24: 237–254. doi:10.1111/auar.12043.
- Moller, A., & Jennions, M. (2001). Testing and adjusting for publication bias. *Trends in Ecology & Evolution*, 16, 580–586.
- Morais, A. I., & Curto, J. D. (2008). Accounting quality and the adoption of IASB standards: Portuguese evidence. *Revista Contabilidade & Finanças*, USP, São Paulo., 19(48), 103–111.
- Nobes, C. (1998). Towards a general model of the reasons for international differences in financial reporting. *Abacus*, 34(2), 162–187.
- Nuamdi, O., Anderson, M. O., Warsame, H. (2016), "IFRS and value relevance: evidence based on Canadian adoption". *International Journal of Managerial Finance*, 12 (2).1 – 47. <http://dx.doi.org/10.1108/IJMF-02-2015-0033>
- Oliveira, L., Rodrigues, L. L., & Craig, R. (2010). Intangible assets and value relevance: Evidence from the Portuguese stock exchange. *The British Accounting Review*, 42(4), 241–252.
- Orwin, R. G. (1983). A fail-safe N for effect size in meta-analysis. *Journal of Educational Statistics*, 8, 157–159.
- Palea, V. (2014). Are IFRS Value-Relevant for Separate Financial Statements? Evidence for the Italian Stock Market. *Journal of International Accounting Auditing and Taxation*. 23 (1), 1–17
- Platikanova, P. (2009). Market liquidity effects of the IFRS introduction in Europe. Working paper, Online (retrieved from <http://ssrn.com.abstract=1005364>).
- Pope, P., & McLeay, S. (2011). The European IFRS experiment: Objectives, research challenges and some early evidence. *Accounting and Business Research*, 41(3), 233–266.
- Prather-Kinsey, J., & Shelton, S. W. (2005). IAS versus U.S. GAAP: Assessing the quality of financial reporting in South Africa, the United Kingdom, and the United States. *Advances in International Accounting*, 18, 153–168.
- Preiato, J., Brown, P., & Tarca, A. (2010). Mandatory IFRS and properties of analysts' forecasts: how much does enforcement matter? Working paper: University of Western Australia, and University of New South Wales.
- Ramanna, K., & Sletten, E. (2011). Network effects in countries' adoption of IFRS. Harvard Business School Accounting & Management Unit Working Paper No. 10-092, Online (Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1590245> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1590245>)
- Rosenthal, R. (1979). The “file drawer problem” and tolerance for null

- results. *Psychological Bulletin*, 86(3), 638–641.
- Rosenthal, R. (1991). *Meta-analytic procedures for social research. Applied Social Research Methods Series*, 6, Newbury Park: Sage.
- Schmidt, F. L., Hunter, J. E., Pearlman, K., & Hirsh, H. R. (1985). *Forty questions about validity generalization and meta-analysis. Personnel Psychology*, 38, 697–798.
- Sidney J. Gray, Tony Kang, Zhiwei Lin, Qingliang Tang. (2015). Earnings Management in Europe Post IFRS: Do Cultural Influences Persist? *Management International Review*. 55, (6), 827–856.
- Soderstrom, N. S., & Sun, K. J. (2007). IFRS adoption and accounting quality: A review. *European Accounting Review*, 16(4), 675–702.
- Stecher, J., & Suijs, J. (2012). Hail, Procrustes! Harmonized accounting standards as a procrustean bed. *Journal of Accounting and Public Policy*, 31(4), 341–355.
- Stulz, R. M., & Williamson, R. (2003). Culture, openness, and finance. *Journal of Financial Economics*, 70(3), 313–349.
- Tahat, T. Y., Dunne, S. Fifield, D. Power, (2016) "The value relevance of financial instruments disclosure: evidence from Jordan". *Asian Review of Accounting*, 24 (4).445 – 473.
- Taylor, D. W. (2009). Costs-benefits of adoption of IFRSs in countries with different harmonization histories. *Asian Review of Accounting*, 17(1), 40–58.
- Trotman, K., & Wood, R. (1991). A meta-analysis of studies on internal control judgments. *Journal of Accounting Research*, 29, 180–192.
- Tsalavoutas, I., André, P., & Evans, L. (2012). The transition to IFRS and the value relevance of financial statements in Greece. *British Accounting Review*, 44(4), 262–277.
- Tsalavoutas, I., Dionysiou, D. (2014) Value relevance of IFRS mandatory disclosure requirements. *Journal of Applied Accounting Research*, 15(1), 22-42.
- Türel, A. (2009). The value relevance of IFRS: The case of Turkey. *Economica*, 5(1), 119–128.
- Van der Meulen, S., Gaeremynck, A., & Willekens, M. (2007). Attribute differences between U.S. GAAP and IFRS earnings: An exploratory study. *The International Journal of Accounting*, 42(2), 123–142.
- Zeff, S. (1978). *The Rise of Economic Consequences*.
- Zeff, S. (2007). Some obstacles to global financial reporting comparability and convergence at a high level of quality. *The British Accounting Review*, 39(4), 290–302.